

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni medenji in prazniki.
Inserati: do 30 petič vrt 4 D, do 100 vrt 4 D 50 p, večji inserati
petič vrt 4 D; notice, poselano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopolnje sprejema le podpisane in zaščitene frankovane.
Rekopisov se ne vrata.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	
6	...	120—	120—	180—	
3	...	60—	60—	90—	
1	...	20—	20—	30—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po naznaki.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Bodočnost našega šolstva.

V zadnjih letih smo Slovenci mnogo pisali o raznih poljedelskih, industrijskih in trgovinskih vprašanjih, ki zadevajo naše prebivalstvo. Poudarjali smo, da so naši kraji pasivni in da si moramo za ogromne količine življenjskih potrebščin, ki jih uvažamo iz inozemstva in iz južnih krajev naše države, ustvariti produktivne ustanove in industrijskega, obrtnega in trgovskega značaja. Nismo ostali pri besedah. Ta osnovna skrb se je tako temeljito zaje- la v vse naše gospodarsko snovanje, da danes s ponosom gledamo na Slo- venijo kot na industrijsko najbolj raz- vito pokrajino. Naša industrija, obrt in trgovina uporablja že racionalne me- tode, uvaja moderne obratne principe, v nadrejenih zaščitnih organizacijah pa se že črtajo osnovne poteze splošne go- spodarske politike in inicijative. Pri takem razvoju in napredku našega go- spodarstva se dozdeva, kakor da smo izčrpali vse možnosti produktivnega gospodarskega dela in da se v bodo- čnosti omejimo na specializacijo in strokovno izpopolnitev doseženih uspe- hov.

Kljub p. ostosti in številnosti slo- venske industrije, obrti in trgovine, kljub programom, ki še čakajo naše ra- cionalno poljedelstvo ter zlasti vino- gradništvo, živinorejo in pašništvo, je ostala Slovenija še ena gospodarsko kul- turna naloga, ki bi lahko pomenila veli- ko gospodarsko postavko ter ogromno kulturno pridobitev, ako bi se ji teme- ljito posvetili in bi jo tako izgradili, ka- kor velevala naša duševni talenti ter prirodne lepote slovenske planinske zemlje. Mislimo na slovensko šolstvo!

Z razumljivim ponosom gledamo na mogočno stavbo slovenske univerze. Te stavbe pa ne tvorijo zunanji zidi in prostorne sobane. Mi smo ponosni na številne profesorje, na strokovnja- ke, ki so se s tako plemenitim in nese- bičnim zanosom zagnali v ustanovitelj- na dela slovenske visoke šole ter polo- žili solidne temelje bodoči znanstveni kulturi ljubljanske in mariborske ob- lasti. Nekateri fatulitete so že zasloveli širom države. Tam doli že vedo, da gradimo na solidnost znanja, na teme- ljitost študija, na resnost in na karak- terno vzgojo. Poslednja ni najmanjša pridobitev ljubljanske univerze. Uni- verza bo dala dobre vzgojitelje, tehnike in upravne uradnike. Vzporedno z visokim nivojem ljubljanske univerze se razvijajo ostali vzgojni instituti Slovenije. Naše srednje šole, trgovski tečajji, trgovska akademija, srednja obrtna šola in drugi zavodi očitujejo isto tendenco k strogoosti, k pozitivne- mu solidnemu znanju, k temeljitosti ter

k splošni moralni izpopolnitvi. Vsi ti zavodi se pa morajo končno zavedati naloge, ki jo imajo napram sličnim zavodom v državi: biti boljši, nadkri- ljevati v konkurenci vzgojnih in učnih metod ostale južne zavode države, pritegniti čedalje večje število južnih učencev v svoje razrede ter na sploh dvigniti Slovenijo na stališče nekeke jugoslovenske vzgojne švice.

Za tako splošno kulturno politiko slovenskega šolstva imamo Slovenci vse pogoje. Visoki polet slovenskega du- ševnega življenja v zadnjih 50 letih je najboljše izpričevalo solidnih pedago- škikh talentov našega učiteljstva, pred- vsem našega srednjega šolstva. Danes se ne bi ponašali s svojo književnostjo in s svojo splošno inteligenčno kulturo, da nismo imeli vzgojiteljev, ki so nam kazali široka obzorja sodobnega kul- turnega življenja pri zapadnih in drugih narodih ter nas uvajali v idejne borbe verskega, socialnega in splošnoživljen- skega značaja. Pa tudi priroda nam je ustvarila tako zdravo pokrajinsko oko- lico, da lahko resno mislimo na posne- manje švice ter na ustanove, zavode in institute, kakoršne ustanavljajo dru- gi narodi in kjer preizkušajo vsa mo- goča vzgojeslovna načela in novotarije. V Nemčiji imajo svoje »Freie Schulge- meinden«, »Landerziehungsheime« in različne druge institute. Tudi Slove- nija naj misli na praktične vzgojeslov- ne poizkuse, na tako samoniklo vzgo- jeslovno, idejno in praktično delo. To bo v korist nas samih, našega splošnega vzgojeslovja in tudi v dobro tiste splošne kulturne politike, ki smo jo zgoraj začrtali in ki bi morala iz Slo- venije napraviti, kakor rečeno, jugo- slovensko švico.

Pri nas so začeli v zadnjem času posnemati danske visoke šole. Vsa čast in hvala temu prizadevanju. Zlasti naša akademska mladina bo našla v tej insti- tuciji dobrodošlo zvezo s priprostim narodom, stike s ljudskimi potrebami ter priložnosti notranjega oplojevanja ter uvažanja v aktivno in resno življe- nje. Mislimo pa, da morajo slovenski pedagogi misliti tudi na druge institu- cije, na osnivanje zasebnih vzgojnih učilišč po zapadnih vzorih, predvsem po švicarskih, v katerih bi združevali visoko aktualna vzgojeslovna stremelje- nja z gospodarsko pridobitnim in uspe- šnim prednjačenjem Slovenije pred osta- limi pokrajinami države na šolskem polju.

Okolica Ljubljane, Stajerska in Go- renjska nudijo podjetnemu vzgojeslov- cu in gospodarju dovolj krasnih leg, kjer lahko ustanovijo slovenske »Land- erziehungsheime« in svobodne šolske

občine. Potem lahko vabimo s solidnimi vzgojnimi metodami, s svojimi poziti- tivnimi načrti, z dobrimi zdravstvenimi pogoji naše južne rojake, da pošljajo svojo deco v naše kraje, mesto da pol- nijo tujim institutom v Nemčiji in v Švici blagajne, ko bi imeli boljše vzgojne in učne garancije v zeleni Sloveniji.

V tem oziru je treba pogumne po- izkuse. Slovenija ima v novi državi

veliki cilj: da prednjači pred ostalimi pokrajinami s kvaliteto, z idejami, z organizacijami, s pobudami in s strem- ljenji. Bodočnost slovenskega šolstva pa vidimo ravno v taki šolski inicijati- nosti ter v politiki, ki naj našim krajem, našim pedagogom da nekako državno prvenstvo ter iz naših šolskih zavodov ustvari najboljše vzgojevališča države.

vse njihovo dosedanje protinarodno delo.

Hud udarec je to zanje in marai- komu, ki se ni popolnoma prodal, se bodo sedaj morale odpreti oči. Saj mora spoznati, koliko cenijo v Rimu ti- ste, ki se jim prodajajo.

Rim plačuje renegatstvo s pre- ziorom!
Prav je tako!

Konferenca federalističnega bloka v Zagrebu.

— Zagreb, 18. februarja. (Izv.) V prostorih HRSS so se večeraj sestali za- stopniki »Jugoslov. kluba« dr. Koro- šec, član Jugoslov. kluba Bada- njič (Bunjevci), podpredsednik parla- mentarnega kluba JMO dr. Hrasni- ca ter zastopnika hrvatskega narodne- ga zastopstva dr. Maček in dr. Kr- njevič.

Dr. Korošec in dr. Hrasnica sta na konferenci poročala o konkretnih pred- ložih, ki so se sestavili v Beogradu z ozirom na ustanovitev opozicijskega bloka. Blok imej nalogo, da strmoglavi sedanjí nasilni in koruptni režim ter izravnava pota končnemu sporazumu med narodom Slovencev, narodom Hrvatov in narodom Srbov (1). Gorenji predlogi so se na sestanku razmotrivali in je bi- la konstatirana soglasnost v presoji politične situacije.

Končno so bili sprejeti sklepi o na- daljni taktiki. Kar se tiče prihoda Radi- čevih narodnih poslancev v Beograd, je treba še počakati na rezultate konfe- rence s predsednikom demokratske stranke g. Ljubo Davidovičem, za tem se vrši v Zagrebu ponovna konferenca, ki ima določiti, kdaj in koliko število poslancev hrvatskega narodnega za- stopstva naj odide v beogradsko narod- no skupščino.

Vesti iz Bolgarije.

Socijalisti in vlada. — Prehrana. — Široka amnestija.

— Sofija, 17. febr. (Izv.) Po kongresu socialdemokratske stranke sta posetila tajnika Nekov in Lulčev ministrskega predsednika Cankova ter mu izročila pis- mene sklepe kongresa. Socijalisti zahteva- jo, da se razširi njihovo sodelovanje pri upravi potom rekonstrukcije kabineta. Od te načelne zahteve nečelo pod nobenim pogojem odstopiti. Ko bo vlada sprejela predlog glede rekonstrukcije Cankovega kabineta, nameravajo socijalisti konkretni- zirati svoje pogoje. V zvezi s tem je na- stal odločilen moment v sedanjí koalici- ji. Izvrševalni odbor in parlamentarna sku- pin demokratskega kluba sta imela v soboto sejo, na kateri se je razpravljalo o zahtevah socialistične stranke. Pogajanja med vlado in socijalisti se prično še danes.

Fašistovske kandidature v Julijski krajini.

Gorica, 15. febr.

Sem dolgo upal in se bal,
Slovo sem upu, strahu dal;
Srce je prazno, srečno ni:
Mandata Bandelj ne dobi!

Ija, niti enega niso smatrali za vredne- ga, da bi ga poleg sebe posadili na po- slansko klop. Šli so mimo njih, preko njih, kakor mimo nesnage, preko bla- ta na cesti.

Tako se plačuje izdajstvo!

Ali rabili jih bodo seveda že, ra- bili jih bodo kot razdirače in priganja- če pri volitvah in zato jih niso popol- noma vrgli v stran. Je pač tako, da človek tupatam potrebuje tudi nekaj, kar se mu sicer gabi. Zato take stvari ne meče za zmeraj od sebe, temveč jo porine v stran, da je vsaj nima vedno pred očmi. Kadar mu rabi, si jo poišče in jo prime — z rokavicami. Fašistov- ska stranka je porinila sedaj tudi Band- lja in njegove pajdaše v stran, ali čisto zavrгла pa jih seveda ni, ker jih bo rabila. In da se ji ne spuntajo, jim je na skledečo rano užajenega samoljub- ja že vnaprej pritisnila obliž v obliki »viteštva italijanske krone«, ki sta ga dobila prva med prvimi: Bandelj in Petercel. To viteštvo jima je tolažba za mandat, ki je zlasti v Primorju ta- ko vzvišena stvar, da slovenski rene- gat ne sme stezati svojih umazanih rok po njej!

V krogih slovenskih fašistov vlada vsled tega ukrepa osrednjega fašistov- skega volilnega odbora velika poparje- nost, in kako tudi ne, ko je bilo vse prepričano, da bo vsaj eden njihovih »voditeljev« spoznan za vrednega po- slanskega mandata. Tako bi bilo vsaj kolikorotoliko priznano njihovo delo in tudi opravičeno. Saj vendar pravijo, da so in ostanajo dobri Slovenci, da se bore za pravice slovenskega naroda in da je med njimi in narodnjaki edino le ta razlika, da oni hočejo vse dobroto- ze za Slovence doseči v sporazumu z Ita- lijani, s fašistovsko vlado, dočim pa na- rodnjaki iščejo rešitve onstran meje. Sedaj pa jim je kar čez noč odvzet edini argument, ki bi mogel opravičiti

Tako danes lahko poje nekdanji veliki narodnjak in organizator narod- nih vesellic, profesorje Vincenzo Ban- dell, ravnatelj in glavni urednik fašis- tovske »Nove Dobe«, ki je bil tedaj, ko je še po soški dolini in Brdih narod- najčil kot skromen učitelj, nosil svoje pošteno slovensko ime Vinka Bandja. Današnji jutranji listi objavljajo fašis- tovske kandidature za naše primor- sko volilno okrožje, pišejo pod debeli- mi naslovi, kako sta fašistovska stran- ka in sam Mussolini hotela s temi ka- didaturami napraviti poklon »odreše- nemu ozemlju«, kako je naravnost za- vidljiva čast, ki je doletela može, kate- ri bodo to okrožje zastopali v rimskem parlamentu, in glejte: med temi tako visoko počaščenimi možmi ni nobene- ga tistih, ki so vse dali za fašizem. Zrt- voval so svojo narodnost, zatajili so jezik svoje matere, zavrgli so ime svojega očeta, vso svojo preteklost so potepali v blato, in vendar so šli mimo njih, kakor gre človek mimo nesnage na cesti. In kdo vse ni pričakoval, da se bo njegovo ime blestelo poleg ime- na požigača naših Narodnih domov, ge- neralnega tajnika fašistovske stranke, Giunite, in najkrutejšega zatiralca na- šega jugoslovenskega življa, videm- skega Pisentija, na fašistovski, večin- ski listi za naše okrožje, kar bi seveda pomenjalo gotovo izvolitev! Učitelj Bandelj, učitelj Toroš, Petercel, morda še celo kak Obljubek ali kak drug županski veljak, ki bi se prav rad od- povedal županskemu stolcu, da bi se de- del v rimski zbornici kot zastopnik »odrešenih« primorskih Jugoslovenov. Sedaj pa nič in nič. Ves njihov trud je bil zaman. Zastonj vsa njihova gonja proti vsemu, kar je našega, kar je na- rodnega, zastonj vse besnenje v »Novi Dobi«, zastonj dejanski napadi, zastonj neprestano letanje v Videm in celo ro- manje v Rim. Niti eden teh proda- cev ni dosegel cilja svojih vročih že-

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

»Z drugimi besedami povedano,« je pripomnil policijski poročnik, »ustrelili smo zločinčevega psa.«

»Morda,« je odgovoril Krag, toda iz njegovega glasu je bilo slišati, da vendar le sumi, je-li ta raz- laga pravilna. Položil je ovratnik na mizo. Nato se je okrenil proti edinemu oknu v sobi ter postavil svetilko tako na tla da njen odsev ni segal do ok- na. Nato je dal poročniku znamenje, in ko je bilo to izvršeno, se je znova sklonil k psu.

Bila je to krasna žival, velik, močan Neufund- landec. Njegova pasma je bila nesporno pristna, iz njegove zunanosti pa se je dalo sklepati, da ga je njegov gospodar zelo zanamiral. Žival je bila zelo shujšana in je imela odprte rane na glavi in na ušesih. Predvsem pa je bil pes ves blaten. Blato je pokrivalo popolnoma trehuh in nože. Krag je z največjo previdnostjo obtipal kožuh mrtvega psa. Blato je pokrivalo dolgo dlako in bilo suho. Sicer pa je bil ves kožuh poln finega cestnega prahu.

Asbjörn Krag je dvignil oči.

»Kako dolgo je že, odkar v tem kraju ni de- ževalo?« je vprašal. »To je že dolgo,« je odgovoril župan, »tako zelo potrebujemo pri nas dežja, toda nekoliko bolj južno od nas je deževalo.«

»Ali se še spominjate,« je vprašal Krag poli- cijskega poročnika, »da je deževalo v okolici Malmöja, ko sva se odpeljala od tamkaj? Ta pes je semkaj prišel od daleč.«

»Ako sodimo po njegovi zunanosti,« je pri- pomnil župan, »je morda prišel naravnost iz Fran- cije.«

»Ta pes pripoveduje,« je mirno dejal Krag, »celo zgodbo. »Dela vtis, da je popolnoma zapu- ščen, v resnici pa to ni. Poglejte te otekle noge! Očividno je napravil zelo dolgo pot. Kakor vse ka- že, je pretekel več deset kilometrov. Prišel je z juga in večeraj je tekel v dežju po razmočenih ce- stah. Potem je ves ostali dan tekel po suhih po- tih. Sklepamo to lahko po suhem in finem prahu, ki se je vzezel v njegov kožuh in ki takoj odpade, ako kožuh pogladimo z roko. Z gotovostjo lahko tr- dimo, da je bil pes na potu več dni in noči. Rane so posledice spopadov, ki jih je imel na potu z dru- gimi psi. Najbrže si je skušal preskrbeti med potjo kakšno hrano, pa so ga spodili. Uboga žival je po- polnoma shujšana.«

Krag ga je z nogo potisnil h kamini.

»Ako bi nam vsaj mogel pripovedovati,« je de- jal, »ako bi nam mogel vsaj povedati, od kod je prišel in kam je bil namenjen.«

»Meni se zdi,« je pripomnil policijski poro- čnik, »da ni težko uganiti, kam je bil namenjen.«

»To je tudi moje mnenje,« se je vmešal v raz- govor župan. »Pes je bil seveda namenjen sem- kaj.«

Asbjörn Krag se je ozrl na poročnika, kakor da bi bil v resnem dvomu.

»Ali res mislite, da je zločinec imel psa?«

Poročnik je v zadregi zmajal z glavo.

»Kdo bi to vedel!« je dejal. »Vse se navidez- no vjema, francoski ovratnik, francosko ime in pes je prišel semkaj, kjer stanuje francoski zlo- činec. Moral je biti zvesta žival, ker je sledil sledu svojega gospodarja iz Kopenhage. Pes je zasle- doval sled do parnika in se je s parnikom pripeljal na Švedsko. Pes, ki išče svojega gospodarja, la- loko razvija fenomenalen instinkt.«

»Pozabi! ste,« je pripomnil Krag, »da je treba v tem slučaju domnevati, da je zločinec privedel psa saba iz Francije. Naravnost iz Francije, to je treba poudarjati, in vendar se mi zdi malo never- jetno, da bi dva zločinca tako žival vodila saba od kraja do kraja. Po tem bi vendar morala imeti te- ga psa pri sebi pri svojih tajnostni ekspediciji v Trinakriji. Ne glede na to, da je to docela never- jetno, ju skupaj s psom ni nihče videl. Kje bi ga naj imela ves čas skritega?«

»Kako pa si naj tolmačimo prisotnost tega psa?« je vprašal policijski poročnik.

»Poljasnilo je zelo lahko in zdi se mi tudi do- kaj prepričevalno,« je odgovoril Asbjörn Krag.

»Dokaz je to, da se zopet nahajava na napačnem sledu.«

Policijski poročnik je delal presenečen obras in župan, ki je sedaj jel slutiti notranjo zvezo te stvari, je dejal:

»Res je, drugače si tudi jaz ne morem poja- sniti, da bi bil Rus, ki ga zasledujete, nastopal tako odkrito in predrzno. On ni niti poskusil, da bi pre- kril eno izmed svojih dejanj.«

Asbjörn Krag je prikimal in se pritrdjevalno nasmehnul:

»Zdi se mi res,« je dejal, »da so nas brez vsa- kega prida in koristi zvabili globoko v Švedsko. Sa- daj nam je predvsem treba ugotoviti, je-li to mož, ki ga iščeva, v resnici tisti zločinec.«

Pogledal je skozi okno, skozi katero se je je- la z medlim svetlom polagoma razlivali nastopajoča dneva svetloba.

Ugasnil je svetilko. V počasni sivi zori so mo- zje jedva opažali drug drugega.

»Tu moramo ostati,« je dejal, »dokler ne pri- de neznanec.« Pokazal je skozi okno.

»Ali vidite tamkaj mali skedenj?« je vprašal. Tam bi se lahko skril. Morda ne bo treba dolgo čakati, da pride, morda pa bo preteklo še mnogo časa, predno ga dočakamo.«

Vsi trije so se napotili k skednju. Predno pa je jutro popolnoma premagalo noč, se je pojavil stanovalec vile.

religijo. In v kratkem je dobilo krščanstvo še ono mesto, ki ga je zavzemala prej stara državna vera, postalo je edino odločilno religiozno rimsko državo.

Za nadaljnji razvoj je važno razločevanje med vzhodom in zapadom. Na vzhodu je postala vera temelj državnemu redu. Vrhovni cerkveni glavar je postal vladar. Cerkev je služila popolnoma državi, to je pojav, ki ga zgodovina pod imenom bizantizma ali cesaropapizma. Zapad je šel drugo pot: bile so tega krive druge zgodovinske prilike. Ko je Rim ob preseljevanju narodov postal je ostanek stare centralno urejene rimske države, je na vladarsko mesto polagoma stopil rimski škof, ki se je jasno zavedal kaj pomeni kot centralna točka. (Na vzhodu nahajamo izrazit portikularizem). — Za jurista zanimivo je, kako je nastala srednjeveška papeška monarhija. Nemški pravni pojmi so bili nevarni za Rim. Nemški so poznali le interes posamnika. Rim pa je imel za seboj največje juriste in prvostan državni in prazni sistem. Ko je nastal znan bil za investituro, je cerkev izvajala zmago, ter od tedaj naprej stvorila ono za kulturo velepomeno enoto srednjeveške države. Papeži so si gotovo prilastili pravice, ki jim niso pripadle. Toda dejstvo je, da je od takrat do danes ostalo cerkveno pravo kot odločilno čimtelj našega javnega življenja. Tega ni odstranila ne reformacija, ne absolutistična država, ne francoska revolucija. In pred kratkim je izdala cerkev zakonik, da malo tako važnih. Seveda pa ostanjejo oni stari konflikti med državnim in cerkvenim pravom. Tudi paritetna država ni mogla odstraniti vseh težav.

Zadnje čase nas zanima zlasti vprašanje verskega pouka. Cerkev zahteva neobhodno svoj delež. Na drugi strani misli država (vsaj od 19. stol. dalje), da je edina kompetentna. Do harmoničnega sožitja bi prišlo, če se sklene med cerkvijo in državo konkordat. Seveda bo ostalo potem vse pri starem. Cerkev si od nekdanji lasti pravice do krščanske vzgoje, do nadziranja verskega pouka, ustanovitve šol itd.; katerim se gotovo ne bo odrekla. Če pa do konkordata ne pride, kdo naj končno odloča? Naša ustava čl. 16, od 8. odloča toliko: za one, ki se bodo odločili za verski pouk, pa bo pouk obvezen. Glede učenja verouka pa vsebuje ta člen implicitno, da se mora dajati verouk ločeno po veroizpovedi, a v skladu s posamičnimi konfesijami, da bi imele o tem odločati edino konfesije same, ne glede na to, ali se bodo tudi dejansko poslužile te pravice.

Končno stopa pred dušo vsakega, zlasti pa Slovana, ki pošteno misli in želi duševnega preroda, misel o zedinjenju cerkva. To gibanje se širi med Anglijo, Nemci, deloma tudi med Slovani. Največja ovira pri tem je žal prav pravo. Toda če bodo pravoslavne cerkve žrtvovale tudi nekatere svoje, jim bo to koristilo; prišlo bodo do bolj elastičnega pravnega reda. Zveza z državo, ki jim je čisto naravnost sovražna, bo odpadla. V smislu poglobitve etičnih stremelji bi bilo tako zedinjenje pravoslavni cerkva in slovanski duši in slovanski misli bi zrasla velika naloga ustvariti novo, veliko kulturo; kajti zapadna je zapisana propadla.

— Prešernove pesmi v nemškem prevodu. »Zagreber Tagblatt« je pričel štiri Prešernove pesmi v nemškem prevodu izpod peresa Zlatka Goriana. Vse dotične pesmi so bile že zdavnaj prevedene na nemški jezik in kar je glavno, mnogo bolje. Verza »O Vrba, srečna, draga vas domača — kjer hiša mojega stoji očeja« sta prevedena takole: »O Vrba, du mein geliebter Heimatsort, — wo meiner Vater traute Stätte stand«. Ne glede na to, da šepa v teh verzih ritem, se tudi prevod ni od daleč od primerljivi izvirniku.

Glasi v vestnik.

OPERA »FAUST« — ZATHEJEVA 20. LETNICA.

Gounod je zajemal svoje moči iz nemške romantike, iz Mozarta. Pel je o ljubezni mehko, iskreno toplo pesem, ki je najprej prebujala v neznem pripovedniku srečne strasti toda je resnična tudi v boleščih. »Margareta«, ali kakor opero splošno imenujejo »Faust« ostane poleg »Romca in Julije« vsled svoje slade melodike in v Nemčiji zlasti vsled nemške nacionalne romantike, še dolgo časa priljubljena opera. Libreto je zelo pesrečno, zlasti v izražanju lirskih momentov.

Faust se mi zdi, je bil letos pod temperamentnim vodstvom G. Matačiča življenejši, izlajenejši navzlic malostevilnim vajam, kot lani. Vprizoritev je bila vzorno lopa, Valpurgina noč pa bi morala v bodoče raje izostati, saj za njo nimamo niti prvostanske baleta in opreme, kakor se spodobi. Operi tudi ni nikakor na kvar, ako se izpušči.

Gospod H. Zathay si je za proslavo svojega 20letnega jubileja prav srečno izbral »Fausta«. V znamenju te proslave se je izvršil tudi celi večer. G. Zathay je zelo muzikalen, simpatičen in priljubljen pevec. In si je umel pridobiti s poštenim, poštenim delom v letih svojega delovanja na našem odru velik krog oboževalcev in prijateljev in občudovalcev. V resnici si želimo, da bi našel pri nas, kakor je to sam iz odra povedal v svoji ganljivi besedi, svojo drugo domovino. Sprejemamo ga z odprtimi rokami.

Mefisto je odpel navdušeno, z žarom in celo dušo je živel svojo vlogo. Ob koncu prvega akta so ga tovariši upravičeno, dirigenti in prijatelji obšli s cvetjem in darili. Bil je slikovit in ganljiv prizor.

Za Zathajem pa moram v prvi vrsti omeniti gđico. Zikovo (Margareta) in prav posebno še g. Popova (Valentina). Z zadovoljstvom sem poslušal prekrasno pobožno ario Valentina v prvem dejanju. Ki jo je lani leto solist izpuštal. Prijeten bi bil tudi g. Sowilski (Faust), a je za to izrazilo

lirično partijo glasovno in po svoji zunanosti preljubski.

Vsi ostali solisti, kakor tudi zbor so se pošteno in z uspehom potrudili in »Faust« smemo radi tega prišteti k številu najboljših letošnjih predstav.

MATINEJA ORKESTRA »ZVEZE GODBENIKOV ZA SLOVENIJO«.

Po prvi, moralno visoko, a materialno manj uspešni matineji »Zveze« je bilo res truda mnogo nescobne požrtvovalnosti in ljubezni do umetnosti, da je prišlo do druge matineje. Obilnejši njen poset pa še kaže, da za to prireditve zanimanje raste med našim občinstvom ter pride »Zveza« po konsekvencnem delu kmalu do polne dvorane in zasluženega priznanja.

Matineja je bila zamišljena kot poučno predavanje za mladino in odrasle ter je v ta namen obsegal spored lahko umljivih prvih osem Dvofakovih plesov v redu kakor jih je komponiral sam napisal. V Ljubljani jih v tej skupnosti nismo slišali še nikoli in gre za to stilo prireditve »Zveze« posebno priznanje. Po kratki molji uvodni besedi je g. Balatka vsch-osem plesov z malim odmorom oddirigiral živahno in krepko. Občinstvo je te bisere genijalnega Dvofaka uživalo z veliko naslado in prisrčnim odobravanjem.

Opomniti pa moram, da se je čutila v orkestru, sicer ne pri vseh plesih, vendar semtarni neitba nesigurnost, ki je motila enotnost izraza. Nekateri plesi so bili za izvajanje premalo plastični. Prepričan sem, da vsa ta dela orkestra zmaga igraje, ako bi njihovu študiju mogel posvetiti več svojega pitega časa. Smatram tedaj, da so gorenjih molih pripomb krive maloštevilne vaje. Razumem pa trdi da je za ne čes prišlo odmerjen, saj študij vsakovečernih oper počre ves prosti čas.

Vem, da bo prihodnji osem plesov, ki so še na programu, zadovoljilo tudi nas neobdijitrebne sitnežev.

V splošnem pa se živahnega gibanja »Zveze« iskreno veselimo.

18., 19., 20. t. m.
Pikantno! Elegantno!
Igračka kokote
Moralna drama v 6 dejanjih v glavni vlogi Collette Corder.
KINO „MATICA“.

Zdravstvo.

SMRT RADI DAVICE — NEPOTREBNA.

Davica ali difterija je bila še do nedavna ena izmed najhujših otroških bolezni; starši so bili v strahu pred njo. Moderno zdravoslovje pa je premagalo tudi to strahoto z iznajdbo leka, ki ga zovejo »antitoksin«. Vključ temu še precej otrok umira za to boleznijo. Dognano pa je, da sploh noben otrok ne bi umrl radi davice, ako bi že prvi dan boleznijo dobil primerno zdravniško oskrbo. Po mnenju zdravstvenega komisarja države New York Dr. Nicoll, število smrti radi davice se bo skrčilo na najmanjšo, ko se bodo vsi starši zavedali svoje odgovornosti, da pokličejo zdravnika takoj, čim njihov otrok trpi na grlu ali ga duši kašelj, in ko bo vsak zdravnik takoj dal bolniku antitoksin v zadostni količini, čim obstoji najmanjši sum, da ima otrok difterijo.

Zdravstveni urad newyorške države je dal preiskati prvih 500 slučajev smrti radi davice v l. 1923 in dognal, da visok odstotek izmed teh otrok je umrl po nepotrebnem. Največji vzrok smrti radi davice je bila okoliščina, da se je zamudilo dati pravočasno zadostno dozo antitoksina. Ako bolnega otroka primerno priskrbiš s tem lekom takoj prvi dan boleznijo, je ozdravitev vedno gotova.

Izmed onih 500 slučajev so našli, da je 15 krat v vsakih sto slučajih je bil zdravnik poklican takoj prvi dan in le v 32 slučajih za vsakih sto prvi ali drugi dan tako, da v več kot polovici vseh slučajev sploh ni bilo zdravniške oskrbe do tretjega dne ali še kasneje. To zamudno so seveda zakrivila starši ali skrbniki.

Ali tudi zdravniki niso povsem brez krivde za zamudo v lečenju. To je razvidno iz dejstva, da v skoraj 40% vseh slučajev ni zdravnik dal antitoksina ob svojem prvem obisku in da v 11% slučajih sploh ni bil predpisan nikak antitoksin. Taka zamuda je morda opravičljiva v nekaterih dvomljivih slučajih, ko si zdravnik prvi dan boleznijo ni še na jasnem glede boleznijo in hoče čakati, dokler poročilo kakega laboratorija ne potrdi difterije. Ali da bi bila ta bolezen dvomljiva po prvem dnevu, je skrajno redka stvar. Vendarle se je zgodilo v 159 slučajih, da je zdravnik imel priliko pregledati bolnika še le drugi dan in vkljub temu čakal še en dan ali še več, predno je dal antitoksin. Taka zamuda po mnenju Dr. Roberta od zdravstvenega urada pa se sploh opravičiti ne da, ako je le najmanjši sum, da gre za difterijo.

Drug vzrok smrti je nezadostna količina antitoksina, dasi je bila zdravnikova oskrba pravočasna. Od 161 pacientov, izmed omenjenih 500 smrtnih slučajev, dasi so jih zdravniki pregledali prvi ali drugi dan, je le v 57 slučajih bila določena primerna doza antitoksina. Dr. Roberts trdi, da za zdravljene difterije treba vbrizgati antitoksin naravnost v žile ali globoko v mišice in ne le pod kožo. Učinek je potem štiri- do desetkrat hitrejši.

Večina smrti je nastala radi zadušnje ali srčnih komplikacij. Te in vse druge komplikacije difterije pa, kakor je dobro znano zdravnikom, se dajo preprečiti, ako se pravočasno vbrizga zadostna količina antitoksina.

Ivan Sergijejevič Aksakov.

(K stoletnici njegovega rojstva.)

Ruska kolonija v Ljubljani je slavila večeraj 100 letnico rojstva odličnega publicista, iskrenega patriota in enega največjih in najzaslužnejših slovanofilov — Ivana Sergijejeviča Aksakova.

Aksakov, drugi sin znanega pisatelja Sergeja Timofejeviča Aksakova, je bil rojen 26. septembra (8. oktobra) l. 1823 v vasi Nadjezinje, belebejevskega ujezda, ufijske gubernije. Rodbina Aksakovih je bila premožna ter se je zlasti zanimala za literaturo in umetnost. Njegovi predniki in starši so živeli pod vplivom patriotskih tradicij Suvorovske dobe. Aksakova mati Oliga Semjonovna je bila hči Suvorovskega generala Zaplatina. Bogato nadarjen po prirodi, je mladi Ivan že v zgodnjih letih občeval s pisatelji, igralci in umetniki ter z materinim mlekom vsesal vzvišena patriotska čustva. Starši so se preseleili v Moskvo, kjer je Aksakov potoval učilišče pravovedenja (juridično visoko šolo). Po končani študiji je vstopil v službo pri Moskovskem departamentu državnega senata. Šest let pozneje je dobil odlično mesto v notranjem ministertvu, kjer se je odlikoval po svoji vestnosti, pravčnosti in modernem naziranju glede državne uprave. Ministertvo ga je pošiljalo v razne gubernije, da bi s svojim strokovnim znanjem pripomogel k zboljšanju tedanje ruske administracije.

Leta 1852 je bil vpokojen, preselil se je stalno v Moskvo k očetu in bratu, ki sta se tedaj mnogo pečala z literaturo. Literarno delovanje Aksakova se začneja že mnogo prej in sicer s prvo pesnitvijo »Kolumba«, objavljeno l. 1845 v »Moskvitini«. V tem času se je organiziral v Moskovski literarni krožek slovanofilske struje, ki je imel namen propagirati slovansko idejo potom tiska. Izdal je v to svrhu »Moskovski zbornik«, čigar urednik je bil Aksakov. Kmalu pa je vladar prepovedal to revijo in Ivan Sergijejevič ni smel prevzeti odslej nobene redakcije več. Leto pozneje je odpotoval na Ukrajino, kjer se je mnogo bavil z narodnim gospodarstvom in izdal obširno gospodarsko razpravo »Raziskovanja o trgovini na ukrajinskih sejmihi«. Iz Ukrajine se je povrnil v Moskvo in tu je preživel burno dobo vzhodne voine. Kmalu se je pridružil dobrovolnim odredom in odšel na bojišče s takozvano serpuhovsko družino pod poveljstvom kneza Gagarina. Bojev se ta odred ni udeležil, kajti že v marcu l. 1856 je bil sklenjen s Turčijo mir. V decembru istega leta vidimo Aksakova znova v Moskvi. Tu je prevzel skrbil redakcije »Ruske Besede« ter si končno izprosil svoj list »Dana«. Njegovo ime je kmalu zaslovelo po vsej izobraženi Rusiji in Evropi ter postalo politično znamenje. Obenem z redakcijo »Dne« je sodeloval Aksakov v moskovskem slovanskem odboru, ki mu je po smrti Pogodina poveril predsedniško mesto. Tu se pričenja njegovo plodno delovanje na polju slovanske ideje. Kmalu je začel izdajati političen slovanofilski list »Moskva«, ki ga pa vladar ni mogla dolgo trpeti. Moral se je ukloniti sili in »Moskva« je prenehala izhajati.

Ko se je pričel na slovanskem jugovzhodu nacionalen pokret »izražen splošno v hercegovski vstaji (l. 1875), potem pa v srbsko-turški in rusko-turški vojni, je nastopil Aksakov kot voditelj ruske slovanske javnosti. Moskovski slovanski odbor se je spremenil v pomožni urad, kamor so prihajali iz vseh krajev Rusije prispevki za slovansko stvar. Kot predsednik odbora in glavni iniciator te obsežne pomožne akcije si je pridobil Aksakov za južne Slovane neverjenih zaslug. Kakor pa je bil navdušen za slovansko idejo med rusko-turško vojno, tako ga je potril in razočaral berlinski mir, ki je bil vpricho junaštva in žrtve ruskega naroda nekaj ponižujočega. Aksakov je nastopil proti temu ponižanju Rusije z znamenitim govorom v slovanskem odboru, s katerim je pokazal Evropi, da stoji za ruskimi diplomati neprodorna stena ruskih src.

Kot svoj osebni organ je začel Aksakov izdajati l. 1880 »Rus«, ki je izhajal do njegove smrti. Kot voditelj pristašev slovanske struje, predsednik slovanskega dobrodelnega odbora, organizator dobrovoljcev v srbsko-turški vojni, tip propagatorja panslovanske ideje, odličnega publicista, narodni tribun in pesnik je bil Aksakov osebnost, ki jo je poznala vsa Rusija, vsi slovanski narodi in vsa politična Evropa. Ljubil je in veroval v rusko mladino, v duhu je videl to, kar se je zgodilo malone 40 let po njegovi smrti. Kako je mislil o slovanski bodočnosti dokazuje njegove besede, zapisane v listu »Moskva« — »Čim se Rusija popolnoma zave svoje slovanske misle, bo slovanska vprašanja rešeno. Tega sicer še ni, toda začetek je že storjen. začetek pa je polovica dela. Brez zavesti o slovanski misli si ni mogoče misliti pravilnega duhovnega razvoja, niti resnične nacionalne politike v Rusiji. Nacionalnost politike predstavlja delovanje, odgovarjajoče zunanjim in notranjim interesom države in nacije. Glavna naloga slovanske sveta je sedaj v tem, da bi Rusija spoznala v sebi nega koncentracijo in svojo slovansko mislo. V tem problemu je vse. V tem je vsa bodočnost Rusije in vseh slovanskih plemen. Kakor si ne moremo misliti Rusije izven slovanskega sveta, kajti ona je njegov glavni materialni in duhovni izraz, tako je tudi slovanski svet nemogoč brez Rusije. Vsa sila Slovanov je v Rusiji in vsa sila Rusije je v njenem slovstvu. Toda četudi je po prirodi in zgodovini sojeno Rusiji, da postane središče teženja vsega slovanskega sveta, je vendar potrebno, da bi bilo tudi v zavesti. Neobhodno je, da Rusija sama docela doume tisto dolžnost, ki ji jo nalaga njen pomen kot zastopnika slovstva in nositelja slovanskega prava. Ko pa se zave te dolžnosti, in bomo tudi izpolnili. Naj samo Rusija raz-

vije v sebi slovansko zamozavest, vse drugo pride samo od sebe.

V tem kratkem življenjsku in odlozku iz njegovih del pa je obsežen le neznaten del Aksakova kot enega največjih in najplemenitejših ruskih genijev, čigar ime zavzema ugledno mesto v zgodovini ruskega naroda in slovanske vobče. Ko je 9. februarja 1886 smrt prerezala nit njegovega plodnosnega življenja, je žaloval ves slovanski svet. Krsto z njegovim truplom so nosili najodličnejši predstavitelji tedanje ruske inteligence. Stotisočna množica ruskega naroda je spremljala tega zaslužnega moža k večnemu počitku v Trojice-Sergijejsko Lavro v Moskvi, kjer je še danes ohranjena njegova grobnica.

Ruska kolonija je proslavila večeraj 100 letnico Aksakovega rojstva v balkonski dvorani tukajšnje univerze. Vseuč. prof. M. Jasinski, ki mu je kolonija poverila organizacijo te proslave, je pozdravil zbrane častilce velikega slovafilu ter naglašal, da ima ta prireditve za Ljubljano še poseben pomen, kajti Aksakovu Slovanu in njihova domovina niso bili tuji. Bil je v Ljubljani, kjer je mnogo pripomogel k ustanovitvi »Slovenske Matice«. O življenju in delu Aksakova je obširno predaval bivši gen. Mustafin. O Aksakovu in slovanski javnosti pa dr. Preobražensky. Oba predavatelja sta podala pregledno sliko pomena Aksakova za razvoj slovanske ideje v Rusiji in pri drugih slovanskih narodih. Udeležba ni bila povoljna, dasi bi morala prireditve zanimati tudi našo javnost. Zdi se nam, da je ruska kolonija vzbudila v naši javnosti za to prireditve premalo zanimanja. Treba je bilo pravčasno zainteresirati javnost in prosti za sodelovanje naše prosvetne korporacije. Tudi čas za proslavo ni primeren. Kaiti 100 letnica Aksakovega rojstva je bila že v oktobru lanskega leta. Čudimo se, da so pozabili na to naš prosvetni faktorji. Velikemu in zaslužnemu Slovanu bodi ohranjen tudi v slovanskih srcih trajen spomin!

Iz tržaškene prometnega življenja.

POŠTNE NADLOGE. ČEMU JE CARINARNA. — EXPRESS VELOCE.

Trst, 14. febr.

Človeku, ki je navajen srednjeevropskih prometnih razmer, kakor so bile nekdaj in so se sedaj tudi že večinoma vrnilo vsepovsod, se mora zdeti v Trstu marsikaj zelo čudno, tuje, nekam srednjeveško. In vendar je Trst v moderni državi, ki se pred svetom prav rada ponaša s svojim napredkom, do čim pa v resnici v njej marsikaj spominja še tistih stari časov, ko so naše babice z našimi dedi izhajale brez vse tiste hitrosti, ki je dandanes nujna potreba vsakemu človeku, ki živi od svojega dela.

Do predkratkih so pri nas v Trstu pismonoše še prinašali i denarne pošiljate na naslovljenčev dom, kakor je to pač uvedeno vsepovsod. Naši poštni upravniki pa se je kar čez noč zadelo, da so s tako službo zvezani preveliki stroški. In ker je danes v Italiji prvo in glavno načelo »štedenje«, je poštna uprava odredila, da mora naslovljenec sam priti po denarno pošiljate v glavni poštni urad. Sedaj si pa pomislite, kako je v glavnem poštnem uradu pred tistima dvema okencema, kjer se izplačujejo poštne nakaznice. Vrste, da jim ni videti konca, in vse se hujuje, robanti in prokinja, da mora izgubljati čas, cele ure, preden se dobi pošiljate. Ker se je za prejem denarne pošiljate treba legitimirati s primerno legitimacijo, potnim listem, orožnim listom ali čim podobnim, morajo vsaj sedaj v začetku hoditi po denarne pošiljate naslovljenčji sami, dokler si njihovi pooblaščenčji nameščenci ne preskrbe posebnih, v ta namen od pošte izdanih, s fotografijo opremljenih izkaznic. Pomislite si torej n. pr. odvnetika, ki mora čakati par ur pred poštnim okencem v dolgi vrsti, da se mu izplača par lir, ki jih je posla klient z dežele za kolke. Ali vam blagoslovja poštno upravo!

Pri nas v Trstu na glavni pošti pa promet, toda nikar si ne mislite, da je stvar urejena tako, kakor drugje, da se more denar, ki vam ga pošlje kdo na ta način, tudi kmalu dobiti. Kaj še! Dobite pač obvestilo, da vam je g. Peter Zakrajšek v Komnu nakazal 50 lir, toda za izplačilo boste čakali ce tri mesece. Pri nas torej velja ista, kakor jo vi tam zunaj tako radi očitete Beogradu, namreč: »ima vremena«!

Pri nas v Trstu na glavni pošti pa imamo tudi carinarnico, kjer vam natančno preiščejo vsak zavojček, ki pride iz inozemstva, da vidijo, ali ni morda v njem kaj, kar bi se dalo zacariniti. Tako mi je te dni pripovedoval poklicni tovariš, da mu je prinesel pismonoša poštno obvestilo, da se nahaja na pošti zanj »zavoj« iz Ljubljane. Šel je na to in tam so mu pokazali v carinarnico. Tu so mu prinesli navadno pismo, ki je bilo nekaj obsežnejše, pa je vendar tehtalo samo 25 gr. Zahtevali so, da se pismo odpre v njegovi navzočnosti, da se pokaže, a ni v pismu kaj »arini podvrženega«. Pismo so odprli in v njem je bil list, ki je slučajno v Italiji vprevedan. List so seveda zaplenili in naslovnik je imel še sitnost, da je moral podpisati nekak »protokol o zaplenbi«. Na ta način znajo v Italiji kršiti pisem-

ske tajnost, ker tako lahko odpirajo vsako pismo, ne da bi bilo treba za to kake zakonite preiskave.

Nekaj dobrega pa imamo vendar tu v Trstu, česar vi v Ljubljani nimate in menda tudi ne poznate. To so pisemske pošiljate potom »Express Veloce«. V tramvajski ulici na Carduccijski ulici je urad. Tja zanesete pismo, plačate eno liro in naslovljenec ima pismo najkasneje v eni uri že v rokah, večinoma pa že mnogo prej, ker se pisma dostavljajo takoj po oddaji v uradu. Ta način dostavljanja lokalnih pisem se je v Trstu že popolnoma udomačil, ker je stvar v resnici praktična in povzru vsega tudi še razmeroma poceni, kajti po pošti poslano ekspresno pismo je treba frankirati s 85 stotinkami in ga naslovljenec največkrat dobi šele naslednji dan. Zdi se mi, da bi se stvar obnesla tudi pri vas, in bi bilo le priporočati, da se čim prej uvede, seveda če ne bo protesta s strani — postrežkov, ki so brez dvoma zelo važen narodnopolitičen in narodnogospodarski čimtelj. Poizkusite, morda pa le pojde brez hujših nesreč!

Občinske volitve na Jesenicah. Velik napreden uspeh.

Včeraj so bile na Jesenicah občinske volitve. Dasi so zmagali klerikalci, vendar pomenjajo te volitve izreden uspeh napredne misli, katere nositeljica je bila demokratska stranka. Pri državnoborskih volitvah je imela JDS na Jesenicah 113 glasov, pri včerašnjih občinskih volitvah pa 245, torej je napredovala za 132 glasov, to je za 117 odstotkov. Klerikalci, ki so se posluževali najograbnejših sredstev in so na shodih in potom letakov vlačili Boga in vero v gnusno politično agitacijo, čuši: »kdo ne vrže kroglice v prvo skrinjico, je odgovoren pred Bogom!«, so imeli pri zadnjih državnoborskih volitvah 520 glasov, sedaj pa so dobili samo 378 glasov, torej so nazadovali za celih 142 glasov. Radikali, ki so postavili dve listi s 132 podpisi, so dobili 31 glasov, ker je bila njih ofic. lista razveljavljena. Socijalni demokrati in pa komunisti, takozvana neodvisna delavska stranka, katerih lista je bila po zaslugi klerikalcev razveljavljena, so imeli najstrožje prepoved, udeležiti se volitev. Komunisti general, nekdanji bорец na koroški fronti, J e r a n, je organiziral stražo, ki je strogo pazila, da se niti eden njihovih somišljenikov ni udeležil volitev. Mnogo, posebno socijalnih demokratov, je bilo pripravljenih, da bi v znak protesta proti vladi in klerikalcem napredno volili, toda vodja tiste stranke, ki je s pomočjo naprednjakov dobila župana na Koroški beli, je za zalivalo preprečil na Jesenicah naprednega župana.

Pa tudi v primeru z zadnjimi občinskimi volitvami in sestavo občinskega odbora je zaznamovati velik napredek. Od vseh upravičenih volilcev, 1275, jih je volilo samo 654, torej 52 odstotkov. Volitev se niso udeležili komunisti, socijalni demokrati in mnogo drugih nezadovoljencev in nezavedencev. Klerikalci dobe sedaj 19 odbornikov, poprej so jih imeli 12, naprednjaki (JDS) sedaj 12, poprej pa so imeli samo 4, in radikali dva mandata. — Klerikalna zmaga je Pirova zmaga. Še ne volitve, pa bodo po klerikalci tudi na Jesenicah na klerikalci tudi na Jesenicah na tleh, ako bodo naprednjaki tako požrtvovalni in sistematično delali, kakor so doslej.

KINO „IDEAL“

predvaja v ponedeljek 18., torek 19. in sredo 20. februarja senzijski film

Tropska vtroglavica.

Doživljaj iz tropskih krajev v 5 dejanjih, v glavni vlogi Frank Mayo.

Društvene vesti.

— »Podoficirsko podporno društvo Ljubljanske garnizije« priredi v soboto dne 23. februarja 1924 ob 20. uri v prostorih Narodnega doma v Ljubljani »Podoficirski ples«. K udeležbi prireditve vabijo se vsi bivši dalje službeči podoficirji, vsi rezervni oficirji, uradništvo in drugo cenjeno občinstvo. Vstopnina za osebo 15 dinarjev. — Ker je čisti dobiček namenjen za podporo vdov in sirot tovarišev, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Odbor.

— Šentjakobska maskerada, ki se je vršila soboto v Narodnem domu, je privabila kakor je bilo pričakovati, mnogo poslušalcev in le gledalcev. Velika dvorana Narodnega doma je bila skoraj prepolna za vse obiskovalce. Prireditve je potekala zelo živahno in animirano. Maskerada je bila otvorna s sprevedom mask, čijih število je znašalo nad 150. Med maskami smo opazili nekaj izrednih in originalnih figur. Prevladovali so osebite pierotti, metalčki in domino. Pod spretno taktiko dirigenta g. Bučarja je šentjakobski orkester pokazal svoje zmoglosti. Neumorno, do ranega jutra je godba svirala vse komade modernih in drugih plesov. Vrstili so se blues, tango, četvorka itd. v splošno zadovoljnost navzočih. Prireditve je uspela tako v moralnem kot v materialnem oziru dobro.

Podpirajte obuvane slepe in darujte

»Podpornemu društvu slepih«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1924.

O slovanski vzajemnosti.

»Na tleh lež Slovstva
stebri stari...«

Prešeren.

V prvem desetletju tekočega stoletja je slovanska ideja močno napredovala. V vseh slovanskih narodih je nastal močan preokret, da se odstranijo vsa obstoječa medsebojna nesoglasja in se ustvari na vsi črti sporazum, ki bi naj bil temelj slovanskemu kulturnemu in tudi političnemu bloku. Center slovanskemu gibanju je bila Praga, ki je dajala inicijativo v vseh Slovanstva se tikajočih vprašanjih.

Od tu se je širil slovanski pokret na jug k nam Slovincem in preko Hrvatov in Srbov k Bolgarom in proti severu v Rusijo. Celo Poljaki, ki so prej stali, ako ne naravnost sovražno, pa vsaj apatično ob strani, so se razvneli in jeli kazati živahno zanimanje za slovanski problem.

Na čelu slovanskemu pokretu je korakalo časopisje, ki je z velikim razumevanjem in z idealno požrtvovalnostjo širilo ideje slovanske vzajemnosti in ji sistematično ustvarjalo in pripravljalo pota.

Ustanovljena je bila osrednja zveza slovanskih novinarjev s sedežem v Pragi. S svojimi rednimi vsakoletnimi kongresi, posvečenimi ne toliko stanovskim vprašanjem, kakor v prvi vrsti vsem aktualnim slovanskim problemom, je stoorila za razširjenje vseslovanske ideje več kakor vsi drugi na tem polju delujoči faktorji. Z železno vztrajnostjo in z nepokolebljivo doslednostjo je zbirala in tudi zbrala pod svojim okriljem pripadnike vseh slovanskih narodov, kar se ni posrečilo nobeni drugi slovanski organizaciji.

S svojim sistematičnim delom je pripravila ugoden teren slovanskim politikom, da so leta 1908, mogli sklicati vseslovanski kongres v Pragi, ki pomenja mejnik v medsebojnih odnošajih med posameznimi slovanskimi narodi.

Taj pomembni prireditvi je jeseni istega leta sledil vseslovanski novinarski kongres v Ljubljani, na katerem je prvič prišlo do načelnega sporazuma med zastopniki ruskega in poljskega naroda. Iz starega slovofilstva se je razvila ideja vseslovanstva, garantirajoča vsakemu izmed slovanskih narodov svoboden nacionalni razvoj. Vseslovanski kongres v Sofiji je bila nadaljna etapa v delovanju za uresničenje velikih slovanskih ciljev.

Balkanski, pred vsem pa svetovna vojna sta napravili konec temu velikopotezno zasnovanemu delu, obenem pa tudi donesli uresničenje marsikaterih idealov, katerih si prej poborniki vseslovanske misli niso upali niti javno izreči.

Razen Lužičanom je zastialo solnce svobode vsem ostalim zaslužnim slovanskim narodom.

Razmere v slovanskem svetu so se bistveno spremenile, toda vsiljuje se vprašanje: Ali je s tem ideja slovanske vzajemnosti že izpolnila svojo veliko nalogo?

Zdi se, da prevladuje to mnenje. Zato so tudi činitelji, ki so prej bili gonilna moč slovanske ideje, ustavili svoje delo tam, kjer so jih pred dvajsetimi in desetimi leti prekinili vojni dogodki.

Toda ali nas odnošaji med posameznimi slovanskimi narodi in med avtonomnimi slovanskimi državami naravnost zopet ne silijo, da se zopet povrnemo nazaj k delu za ustvaritev slovanske vzajemnosti?

Ali bi ne bili danes sestanki slovanskih politikov morda umestnejši, kakor nekoč, za to pač, ker bi lahko bili sedaj uspešnejši?

Ali bi ne bile priporočljive najtesnejše organizacije slovanskih novinarjev in kulturnih delavcev sploh? Ali bi ne bilo koristno, da zopet vznikne stari »Ustredni svaz slovanskyh novinarov«?

Kdor pazno zasleduje razvoj dogodkov v slovanskem svetu, je že zdavnaj prišel do prepričanja, da je treba nastaviti dela tam, kjer ga je nam prekinila vojna.

Čakamo novih impulzov iz Prage! Praga ima zopet besedo!

★ ★ ★

Obiteljica dr. Rašineve smrti. Danes se spominja bratski češkoslovanski narod tragičnega dogodka, ki je zahteval življenje enega največjih sodobnih strokovnjakov na finančnem in narodno - gospodarskem polju. Z železno voljo in vztrajnostjo, z neumornim delom in temeljitim strokovnim znanjem, z iskrenim patrijotizmom in veliko ljubeznijo do svojega naroda si je pridobil pokojni dr. A. Rašin za mlado češkoslovansko neodvisnost in goskodske ter finančne osamosvojitve CSR, marveč tudi v srcih vseh iskrenih češkoslovancev. Bil je moč, ki je videl pred seboj samo en cilj: svobodno, gospodarsko in politično neodvisno, krepko in srečno češkoslovansko nacionalno

državo. Na poti k temu cilju ni poznal nobenih zaprek, žrtvoval je vse svoje duševne sile in ko so se sadovi njegovega dela že pokazali, je omagal pod udarcem morilčeve roke. Legel je v grob, toda njegov spomin bo živel, dokler bo živila češkoslovanska svoboda. Vse gospodarske institucije, vsa narodna društva in javnost v Pragi in drugih mestih CSR stoji danes v mislih in srcu ob njegovem grobu in se klanja Rašinovim manom. Tudi slovenska javnost mu bo ohranila trajen spomin.

Seja občinskega sveta ljubljanskega. Končno je določena javna seja občinskega sveta ljubljanskega za četrtek zvečer. Kakor čujemo, je dosežen med komunisti in večino nekaj sporazum v zadevi službene pragmatike, ki se ima prej razpravljati, kakor pa proračun mestne občine.

Likvidacija Slovenije v prosvetnem oziru. Minister prosvete je podpisal ukaz, s katerim prenaša na osnovi pooblastila ministrskega sveta vse prosvetne posle ljubljanske pokrajinske uprave na ministrstvo prosvete. Do končne likvidacije je poverjeno opravljanje teh poslov dosedanjemu predsedniku višjega šolskega sveta, dr. Stanku Berkju, ki ima nalog, da pripravi vse potrebno za izvršitev likvidacije. V svrhu informacij se pripelje v Ljubljano inspektor ministrstva dr. Janko Lokar. S tem sta prenehala poslovati višji šolski svet ter oddelek za prosveto in vere pri ljubljanski pokrajinski upravi. Ker bi ne bila popolna likvidacija, kakor se zdaj namerava, niti v korist enotnega razvoja našega slovenskega šolstva niti v dobrobit učitelstva, upamo, da ostanemo pri tej stopnji likvidacije in da ne pojdemo naprej, ker predvideva tudi uredba o razdelitvi države na oblasti združenje kulturnih poslov dveh ali več oblasti.

Prisega rekrutov. Včeraj ob 11. dopoldne je bila na dvorišču artilerijske vojašnice svečana zaprisega letošnjih rekrutov.

Ugotovitev. Uprava »Narodnega gledališča« v Ljubljani je poslala ljubljanskim dnevnikom, razen »Slov. Naroda«, notico, naslovljeno »V blagohotno pojasnilo«, v kateri pravi, da je »Glede odgovodi petkove predstave »Nju« poslala odgovodno notico dnevniku »Slovenski Narod« s prošnjo, da jo objavi, obava pa je vsekakor po moti izostala. »Nasproti tej izjavi kategorično ugotavljamo, da naše uredništvo take notice nikdar ni prejelo, zato tudi z ogorčenjem zavračamo poskus gledališke uprave, zvaliti svojo krivdo na tuje rame!«

Pritožba novinarjev pri poštnem ministru. Kakor nam poročajo iz Beograda, namerava korporativno vsi zagrebški in ljubljanski stalni dopisniki v Beogradu skupno z drugimi dopisniki intervenirati pri ministru za pošto, brojav in telefon zaradi nerednega funkcioniranja telefona. Novinarji bodo zahtevali od ministra, da uvede v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani preiskavo v svrhu ugotovitve krivde, ker je bila praga skoraj tri dni popolnoma pokvarjena oziroma so bile vse telefonske zveze prekinjene. Dalje namerava novinarji vložiti odločen protest proti favorizaciji dunajskih dopisnikov, ki uporabljajo telefon ravno v takih urah in v takem času, ko samo domače časopise najbolj nujno potrebuje telefonski razgovor z Beogradom. Kakor nam zatrjujejo, sta poštni in notranji minister že uvedla preiskavo zaradi pokvarjene telefonske poroke.

V Ljubljani bivajoči dobrovolci. Imajo v torek 19. im. ob 20. zvečer sestanek v restavraciji Narodnega doma. Udeležba za vse obvezna.

Kolektalni večer društva »Pravdnika« v sredo 20. im. ob osmih zvečer v restavraciji »Zvezda«. Gg. člani se vabijo, da se sestanka mnogobrojno udeležijo.

Gledališke novice so se začele v zadnjem času množiti žalibog v zelo neprijetnem smislu: za nas ljubljance in naši gledalci. Oficijsko sicer vse te vesti še niso potrjene. Toda več in bolj nego gotovo je danes, da se odloči g. Julij Betetto iz raznih nam dobro znanih in neverjetnih razlogov odzvati se klicu in zelo laskave mu povabilu na dunajsko dvorno opero, kjer ga, kakor vidimo, danes mogoče bolj cenijo in vpoštevajo kakor v ljubljanski atmosferi. Ne mislimo dragati danes v nobeno sršenovo gnezdo, da si se tudi sršenov ne bojimo. Povejmo rajši, da je menda včeraj tudi g. Simonc del slovo bel ljubljani in podpisal pogodbo za Zagrebško opero, kamor se preseli ali vzhigne v bodoči sezoni. Tudi gospica Zikova je menda — na skoku v Prago. In tako se imajo prve moči in glavni glasovi precej izpremeniti na ljubljanskem odru, kjer je baje precej zakulisnih faktorjev — na krmlu. Mi za danes beležimo vse te najnovejše govorice in dejstva in se v podrobnejši sploh ne mislimo spuščati. Zadržimo se naj nam to ugotovimo.

Naša vojska misli na Slovačino. Češkoslovanski armadi na Slovačko bosta dodeljena podpolkovnika Vojislav Savič in Kosta Antonović, prvi topništva v Bratislavi, drugi pa pehoti v Banskí Bistrici.

— Dražba tovarniškega podopja ob čisti Mengeš - Trzin bo dne 22. februarja pri sodišču v Kamniku in ne kakor pomotoma poročano dne 22. t. m. Pojasnila dajeta tudi odvetniki pisarni dr. Janežiča in dr. Trampuža v Kamniku.

— Celjske vesti. Občni zbor Celjske Sokolske župe se je vršil v nedeljo dopoldne v sokolski telovadnici. Udeležba je bila precejšnja in so bila skoro vsa v župi učlanjena društva zastopana po svojih delegatih. Udeležili se je občnega zbora tudi starosta Sokolskega saveza dr. Ravnihar iz Ljubljane. Župni starosta dr. Gvido Sernee je otvoril občni zbor ter v svojem nagovoru poročal o raznih dogodkih in delovanju Sokolske župe celjske v minulemu letu. Sledila so nato poročila funkcionarjev župnega odbora, katerega so bila sprejeta. Pri volitvah je bil za župnega starosta izvoljen zopet dr. Gvido Sernee. Obravnavale so se nato slučajnosti in se je med drugim sklenilo tudi, da se letos vrši župni zlet v St. Jurju ob južni železnici. Občni zbor je bil zaključen opoldne. — Plesni venček plesne šole Sokolskega društva v Celju, kateri se je vršil v srboto zvečer v veliki dvorani Narodnega doma, je dobro uspel. Udeležba je bila srednja. — V mestnem gledališču gostujejo v torek igralci ljubljanskega narodnega gledališča z igrjo »Osmo žena«. Za prihodnje dni pa se pripravljajo opereta »Mamzelle Nitonsche«.

— Mariborske vesti. Siljalen uspeh igre »Mogočni prstani« v Mariboru V soboto dne 16. februarja je uprava Narodnega gledališča v Mariboru pripravila slovenski mladini večer izrednega užitka. Vprizorila se je Fr. Milčinskega narodna pravilica v 12 slikah »Mogočni prstani«. V prizoritev je kakor znano, združena tudi z glasbo, katero je zložil Viktor Parma in katero je tudi osebno vodil. Pri tej priliki je bil navzoč tudi pisatelj g. Milčinski, katerega je občinstvo ponovno burno in iskreno pozdravljalo. Pekljenen mu je bil lep lavorjev venec. Premijera je vseskozi siljalo uspeha. Posebno velja to že za glavno vlogo, ki je bila v rokah g. Zelenika kot Stanka. Za mariborske razmere težko inscenacija ter režija je moštirsko izvršil g. ravatelj Bratina. Vloga Stanka je bila kot nalašč za g. Zelenika. Splošno mnenje je, da se je g. Zelenik v tej vlogi samega sobe prekosil. Tudi gđna. Jelenčeva kot Stankova mati je to pot pokazala velik napredek na odru. Najtežjo vlogo (Evemilje) je gđna. Petkova prav dobro pogrdila. Igrala je brez hib in v vsakem oziru dovršeno. Ukazal je tudi g. Tepovec kot kralj devete dežele in sicer še bolj kot g. Grom kot car. Poleg Stanka pa je svojo vlogo prav dobro pogrdila gđna. Kraljeva kot princesa Viola. Tudi gđna. Savinova kot mucek in gđna. Lubečeva kot psiček sta bili ponovno aklamirani. Med »ministri« (g. Skrbinek Kovič, Rasberger) je posebno g. Skrbinek pokazal spretnost za tako vlogo. Predstava je bila izredno dobro obiskana, pogrešali pa smo zopet marsikateroga izmed naše inteligence. V splošnem pa kot rečeno, je premijera siljalo uspeha in upam, da bodo tudi repize.

— Zakon s katerim se razširja na vse območje kraljevine SHS odredbe IX. in X. poglavja »Kriminalnega (kazenskega) zakonika za kraljevino Srbijo« kakor tudi odredbe uvodnih pravil in prvega dela tega zakonika, kolikor gre za uporabljanje IX. in X. poglavja, je izšel v celoti v 12. kom. »Uradnega lista« ter se dobiva, dokler zaloga ne poldne, po 1 Din 25 par.

— Opozorilo Amerikancem! Izseljenški odtok ministrstva za socialno politiko poroča, da prihajajo mnogi ki se žele vrniti v Ameriko, osebno k ministrstvu in prosijo, da se jim izda pas s klavzulo za odobren povratek v Zedinjene države. Opozorjajo se vsi interesi, da ne prihajajo osebno k ministrstvu nego da v svojem lastnem interesu predložijo svoje prošnje pristojnim oblastim, ki bodo postopale v smislu določenih naredb. — Izseljenški komisariat kraljevine SHS v Zagrebu.

— Smrtina kosa. Umrli je v Ljubljani po dolgi mučni bolezni g. Fran Južina, državni šofer. Pogreb se vrši v torek 19. im. ob pol 4. iz splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin!

— Za denar je izdaljal potne liste. V Subotici so aretirali uradnika oddelka za izdajanje potnih listov Ivana Rudiča, ker je hotel nekemu mednarodnemu sleparju iz Romunije izdati potni list na tuje ime. Ugotovilo se je, da je Rudič izdaljal ponarejene potne liste za Madžarsko in druge države vsakomur, kdor mu je nudil za to denar.

— Ukradeni gonilni jermenji. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu se nahajata dva kosa gonilnega jermena. Komur so bili ukradeni naj se zglasti pri sodišču.

— Ukradeno kolo. Zidniku Jakobu Lenassiju je bilo izprej gostilne Cotti na Martinovi cesti ukraden kolo, vredno 1000 Din. — Ko se je pozno zvečer vračal službujoči stražnik iz Šmartnega doma, je naletel na nekega neznanca, ki se je peljal na kolesu in brez lučnic. Čim je neznanec zagledal stražnika, je pustil kolo na cesti in zbežal. Kolo je bil list zgoraj omenjenega Lenassija.

— Alkoholna plača za vinjeno rekruto prepevčana. Po ljudsko ravnanstvo opozarja gostilničarje, da je prepovedano dajati vinjenim rekrutom dne 20. februarja 1924 alkohole plače. V Ljubljano dosepevši rekruti se morajo takoj javiti v volivde Mišiča vojašnici.

— Nepešena natakarka. Oostlinčarica Jerica Patrich z Dolenske ceste je opazila včeraj v nedeljo, da ji je zmanjkalo iz predala 1000 Din. Osumila je takoj svojo natakarko Ano Virth, ki je priznala, da je izvršila tatvino. Sploh je bilo v zvezi s tatvino pri Patrichovih izvršenih več tatvin. Tako je na zagoneten način izginilo 750 Din, nekaj zlatnine in perila. Tatvino je istakotno osumljena Virthova, ki je bila oddana sodišču.

— Razne tatvine. V Poljanah je bilo vtiomileno v tamonjski poštni urad in odneseno iz železne blaginje 1428, 100 srebrnih

kron, en zlatnik za 10 in eden za 20 K 2100 znakm po 5 para, 20 po 15 para 300 po 25 p, 300 po 60 p, 300 o 3 Din 15 o 4 Din 10 o 5 Din, 30 po 8 Din 15 po 20 Din in 7 po 30 Din. Nadalje je bila odnesena tudi večja množina poštnih vrednotnic in 834 porto znakm različne vrednosti. — V Zidanem mostu je bila Elizabeti Keipert iz Zagreba ukradena listnica s 109 Din. Skupna škoda znaša 260 Din. — V Stari vasi je bilo posestnici Barbari Kovačič ukraden za 460 Din perila. Ani Začevci pa za 315 Din obleke in perila. — Višjemu sodnemu oficijalu Terstenjaku je bila iz stanovanja ukradena suknja vredna 1500 Din.

— Ovdabe v nedeljo. Na policijo so prispeli v nedeljo 17. im. sledeče ovdabe: 2 radi tarvine, 3 radi kajanja nočnega mira, 3 radi cestnopoljskega roba, 1 radi prekoračenja policijske ure, 4 radi pasnega kontumaca, 1 radi prestopka prep. žel ruda, 1 radi poškodbe tuje lastnine in izvršeni sta bili dve aretaciji.

— Sarajevski vampir. Čuden dogodek se je primeril nekemu sarajevskemu izvoščku pred dnevi. Ko se je prvo v ačl vračal iz bližnje sarajevske okolice domov in te baš pasiral cesto mimo turškega pokopališča, je zaslišal nenavado grokanje, ki je sledilo njegovemu vozu. Zvijal se ni upal ozreti temveč je nagel konje v divji dir. Toda stokanje ni potrajalo. Končno je pridrvel kočijaž v mesto, kjer je moral radi številnih pasantov občudno voljiti. Kmalu se je zbrala okoli voza velika množica ljudi in šele sedaj se je upal prestrašeni kočijaž ozreti. Nudil se mu je čuden pogled. Na zadnjo stran njegovega voza se je oprijemalo človeško bitje, bleda obraza s črno brado in v belem plašču. Neznaneč, čudni spremljevalec kočijaža, je bil norec Gjorgje Mišović, ki je pobegnil iz blaznice.

— Zaplenjeno zlato v Mariboru. Cnrlinski uradniki v Mariboru so v zagrebškem vlaku zaplenili okoli tr kg težak paket. V paketu se je nahajalo samo zlato v vrednosti nad 400.000 Din. »Srečnega« lastnika dosedaj še niso našli.

— Prijeti mariborski vlomilci. Dne 11. im. je bilo v Mariboru vtiomileno pri Simonu Renartu na Koronki cesti. Vlomilci so odnesli blaga in denarja v skupni vrednosti 19.000 Din. Istega dne je bilo tudi vtiomileno v stanovanje višjega paznika Antona Sotlerja na okrožnem sodišču in je bilo temu odneseno za 50.000 zlatnine, perila in oblike. Mariborska policija je aretirala Martina Wipontnika in znanega vlomilca Josipa Pečaha, ki sta v družbi komaj iz zapora izpuščenega Remarja izvršila vtiom o omenjeno stanovanje. Remar je pobegnil, ostala dva pa sta bila oddana sodišču.

— Dobro poplačana zvestoba. Zagrebška »Riječ« poroča o zanimivem slučaju, ki se je te dni primeril v Liki. V selu Koljeva se je neka Mandica V. pred 30 leti zaročila z nekim Stevanom R. Nenadoma pa jo je on zapustil in odšel v Ameriko. To je Mandico takozvalostilo, da je sklenila, da se ne poroči z nikomur. Ostala je zvesta svojemu Stevanu. Zadržna leta je živela v velikem siromaštvu s svojo materjo. Pred dnevi pa je prispela iz Amerike vest, da je Stevan umrl in zapustil Mandici 30.000 dolarjev.

— Borba med Kačaki in orožniki. Dne 10. im. je prišlo v selu Zagorje na Kosovem do prave bitke med kačaki, ki so bili pod vodstvom zloglasnega Mehmeda Konjaka in orožniki. Kačaki so se zabarikadirali v kulo naker so jih orožniki naskočili z bombami. V boju je padlo pet orožnikov in na pomoč je moralo priti vojaštvo iz Pristine in Mitrovice z dvema topoma. Vojaštvo je kulo bombardiralo in jo porušilo do tal, vendar je kačakom uspelo, da so pobegnili v nastalem mraku.

— Zvišanje stanarine. Mestna občina namerava v večini svojih hiš stanarino in najemnino za obrtne in trgovske lokale premerno zvišati.

Kino 'Ljubljanski dvor'

18., 19., 20. februarja t. l.

Velika rodbinska drama

„ZAKONOLOM“

v 6. dejanjih, v glavnih vlogah Maria Corda, Werner Krauss, Karl Ebert in Friderik Kühne

Predstave ob 3., pol 5. četrt 8. in 9.

IGRAČKA KOKOTE

Je film eleganc, razkošja, pikantnosti krasnih in zanimivih prizorov. Športnih dogodkov in je sploh velemoderna atrakcija! Predvaja se od danes do četrtka v kinu Matica. V glavni vlogi je glasovita plesalka in filmska diva Colette Corder — Učinkovitost prihodnjih dni pa bo film »Boris Godunov«.

— Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo katero prežene vaše bolečine! Poljska pošiljka D 27. — Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, C. zadrž št. 238, Hrvatska.

Je poplačan trud in delo gospodinje, ako pri pranju uporablja dosledno

samo

MILO, GAZELA

André de Bréville:

Bandit Pernelles.

— Ker že pravite o roparjih prošlih časov, ki so, mimo grede omenjeno, skoraj vse izmišljene, vam hočem povedati eno, ki je nekaj vredna, kar je resnica. To se je zgodilo pred desetimi ali dvanajstimi leti v Andaluziji, takrat ko sem bil v Grenadi.

V onem času se je vedno govorilo o znamenitem banditu, ki se je imenoval Pernelles in ki je ustrahoval prebivalstvo. Časopisi so bili neprestano polni njegovih žalostnih del, za katere pa se je, kar je treba priznati, strastno zanimal del čitateljev, kajti Pernelles je bil bandit višje vrste, ki je bil zmožen najhujših zločinov, kakor tudi najbolj človekoljubnih dejanj.

Na njegovo glavo je bila razpisana nagrada in komaj so oblasti zvedele, da se nahaja v kakem kraju v gorovju, že so poslane eskadron narodne straže za njim. Toda bandit je bil spreten, in čeprav so ga obkolili, jim je vedno ušel. Seveda je vsakokrat s svojo kroglo ubil enega ali več zasledovalcev. Ni bilo boljšega strelca od njega.

Lov za tem človekom je trajal dolgo, kajti šele lani sem zvedel, da so slednji našli njegovo skrivališče. Ujeli so ga in bil je obsodni na smrt. In ta obsodba se je tudi izvršila.

Rekel sem vam že, da je imel mnogo občudovalcev. Za časa njegove obravnave je prišlo več prič, ki so izrekle zanj razlastilno, rekoč, da so mu hvaležne za dobroto, ki jih jim je izkazal. Med njimi so predvsem opazili starko, ki je imela nad osemdeset let in ki je začela ihteti, ko je sodni dvor izrekel smrtno obsodbo. In tu sem se spomnil anekdote, katere junakinja je bila, in ki so jo pravili povsod, ko sem potoval po Španiji:

V eni najbolj divjih dolin Sierra Morene je revna ženska stanovala v ubogi koči. Neki dan je nenkrat opazila, da se ji v dnu bliža jezdec, ki vthi puško v roki.

— Roke kvišku! Je zaklical novi prišlec in ji grozil z orožjem.

— Kaj hočete? ma je zajehtala, vsa tresoč se od strahu, in vrgla se je na kolena.

— Denar sem! Pa takoj! Pred seboj imam Pernellesa in gotovo ti je znano, da vsakogar prišlim, da me uboga.

Ko je reva začela strašno imeti, jo je kar sresla groza. V resnici je vedela, da strašni bandit brez usmiljenja vsakega pobije, ki se mu upa zoperstaviti. Sama pa ni imela niti enega novca, nasprotno, posestnik kočje ji je bil zagrozil, da jo požene z doma, ako mu ne plača najemnine tekem štirindvajsetih ur. Tako ni mogla nikesar dati banditu! In napol mrtva od groze je mislila, da ji je zadnja ura odbila.

— Usmiljenje, imajte usmiljenje! Je jecljala vsa v solzah in dvignila sklenjene roke. Vprašali ste, kje imam skrit denar, iščite povsod, videli boste, da nimam niti ene pesete! Če bi bili prišli jutri, ne bi našli nikogar v hiši, kajti njen lastnik me bo kljub moji starosti vrgel na cesto, ker mu ne morem plačati dvesto peset najemnine!

In med tem ko je uboga starka ihtela, je Pernelles, ki se je najprej zelo začudil, kmalu spremenil obnašanje.

— To je brezsrčnež, je dejal z omiljenim glasom. Jaz sem neusmiljen napram bogatim, a vedno imam usmiljenje z revžini. Kako se imenuje posestnik?

Ko mu ga je žena povedala, ji je dejal smehljaje:

— Prišel sem, da ti vzamem denar, toda dal ti ga bom. Ne plačaj, pravim ti, ne bodo te vrgli na cesto. Jutri dopoldan boš imela dvesto peset.

In res, drugi dan že zgodaj jutraj je starka začela konjski peket. Nekaj trenutkov pozneje je bil Pernelles na mestu.

— Tu imáš, je dejal tvojih dvesto peset! Vidiš, da nisem prelomil besede.

In ne da bi počakal starkine zahvale, ki je jokala od veselja, je izginil.

Ko so številni slušatelji ganjeni dejali, da bi bili sodniki je mogli najti omilnevalne okoliščnosti za zločine znamenitega bandita, je pripovedovalec dodal:

— Čuče konec.

In smeje je nadaljeval:

— Pernelles je ponoči ukradel teh dvesto peset posestniku kočje.

(Prevel P. V. B.)

Gospodarstvo.

PROMETNI GREH.

Naši trgovci in industrijci so težko čakali na podraževanje južne železnice. Računali so, da pride do splošnih sprememb in da pridejo mogoče tudi mnena strokovnjakov južne železnice do splošne veljave.

Splošno se je menilo, da s podraževanjem južne železnice odpade lomljenje tarifnih stavkov, kar je dosedaj povzročilo izvanredne, rekli bi neopravičene stroške. Toda niti prvo, niti drugo se ni uresničilo. Kakor smo že v našem listu omenili, se uprava železnice poslužuje precej jalovih izgovorov glede lomljenja stavkov.

V vseh državah se je pri sestavljanju tarif v prvi vrsti gledalo na razvoj industrije in trgovine. Postavili so se nešteto kratki izjemni stavki. Ogladalo se je ne samo na to, kar se direktno plača, marveč tudi na indirektno dohodke, ki so rasti z blagostanjem in razvijanjem trgovine in industrije.

Nada je pa je kalkulacija tudi vsled vednih tarifnih sprememb, ki so vedno le v škodo strank, skoro nemogoča. Vsak pravi trgovec mora že vnaprej računati, koliko stane podvoz, posebno pri današnjih razmerah. Ali kako naj to stori, ko niti železniški uradniki sami niso vsled vednih sprememb tarif in smernic več v stanu to redno vršiti. Treba bi bilo vsakemu podjetju, ki ima količinski posla z železnico, da si drži posebnega uradnika samo za ponovno preračunavanje tovarov, ki je le v redkih slučajih popolnoma pravilno razčunana in tedaj potrebna natančne kontrole.

Pa tudi to končno dosti ne pomaga. Ako danes hoče skleniti trgovski pogodb, ti vsa kalkulacija nič ne pomaga, ker nikdar ne veš, za koliko bo podvoz čez mesec dni podražen.

Trgovec in industrijaec sta prisiljena pri vsakem sklepu za in na daljšo dobo najmanj 20% priračunati za nepredvidne in sicer največ železniške stroške. Glede reklamacij, posebno tarifnih, pa ima vedno in vedno tudi neprilike. Koliko izgovorov se čuje tu dan na dan! In le izjemoma kaj opraviš zlepa! Ostaja kaj odprta samo še sodnija in pravda. Ako slučaj ni izvanreden in ne gre za svote, ki jih trgovci ne more in ne upa kriti s podražanjem robe, se niti ne spušča v vse te jeze. In tako draženje blaga je kaj vabljivo in se tudi dogaja, naj je upravičeno ali ne iz splošnega vidika. Na vsak način so te in take prometne razmere precejšen sovzrok dandanašnje, pri nas še vedno nedostopne, nepobitne in včasih kar smučne, toda za konzumente krvave draginje.

— **Merkantilna banka v Kočevju** razpošilja te dni svoje leto poročilo za drugo poslovno leto 1923 k občnemu zboru, ki je določen za 24. tm. Tako se tedaj začena vrsta občnih letnih zborov, na katerih bodo naši gospodarski in zlasti bančni inštituti poročali o svojih uspehih tekom preteklega leta. Kočevski banki je, kakor pravi poročilo, glavna skrb, da podpre gospodarstvo svojega okraja s primer. krediti. To se je tudi posrečilo, ker šteje vse pomembnejše trdnice okraja med svojimi kljenti. V preteklem letu je povišala delniški glavni kapital na 3 milijone Din in boje po odobreni letošnji bilanci imela 3.580 milijonov Din lastnih sredstev. Opomniti je, da je 5000 delnic letošnje emisije prevzela Slavenska banka Zagreb, in tako stopilo v kočevsko interesno sfero. Celokupni promet je narasel na Din 336.171.721,70, blaginjski pa na Din 84.942.800,37. Vlog na račun so se dvignile na Din 6.927.812,39 vlog na hranilne knjižice pa na dinarjev 1.547.864,44. Čisti dobiček znaša dinarjev 338.157,74. Predlaga se 5% dividenda in 5% superdividenda (i. e. mislja po Din 5, 11. po Din 2,50. Redna rezerva se dopolni z letošnje dotacije na Din 500.000 in penzijski sklad na Din 80.000. Ostanek Din 201,06 se prenese na nov račun. Od 1. marca tl. se po odobritvi prične izplačevanje 10% dividende. Iz teh podatkov posnemamo, da se Merkantilna razvija krepko in zdravo. Njeno načelo je, kakor pravi v svojem poročilu, posvetiti izključno le trgovskim kreditom, ki se jih more v slučaju potrebe hitro realizirati. Ne peča pa se z industrijskimi podjetji, ker bi morala vezati svoja sredstva na nedolžen termin. S temi načeli in z zelo živahnim delovanjem si je Merkantilna kot provincialni zavod v preteklem letu popolnoma uveljavila in pripravila za veliko in važno delo, ki je čaka v prihodnjih časih gospodarske ureditve našega pomorskega zaledja.

Dr. K. V.

— **Tržne cene v Mariboru dne 15. februarja.** 1 kg govelega mesa l. vrste 25—27 Din. II. 22—24. III. 19—20. sveži jezik 32. vampi 7—10, pljuča 9, gobec 10, močvanci 20, parklji 6, vime 10, loj 20, teleščina: I. 26—30 Din. II. 24—25, jeter 24, pljuča 15; svinčina: predčile meso 30—40, sala 38—40, čreva mast 32, pljuča 18, jeterca 20, ledvice 25—30, glavina 20—25, noge 14; sveža slanina 25—29, papricane 43—44, prekajene 41, masti 40, prekajene noge 25, prekajen jezik 48, brustevski 27, papričica 31—32, posebnih 31—32, safajad 31—32, hrenovk 35—36, kranskih 52, mesneta sira 31—32, pritisnjen klobase 31—32; konjsko meso: 1 kg konjskega I. 13—15

II. 9—10; koža: 1 komad konjske kože 150—200, goveje kože 15—20, telečje 30; svinjske 11,50—12,50, gornjega usnja 120, pod-80,125; perutnina: 1 kom. maj. piščanca 31, večji 40, I. kokoš 50—62,50, I. raca 75, I. gos 100—112,50, I. kom. domač. zajca 10, večji 45; divjačina: 1 kom. zajca 60—80, 1 kg srne 15—20; ribe: 1 kg krapov 35, 1 kg belice 30, ščuk 30, rakov —, Mleko, maslo, siri. I. mleka 3,50; 1 kg smetane 15—18, 1 kg sirovega masla 50, 1 kg kuhanskega masla 60, 1 kg ementalkega sira —, 1 kg polemalskega sira 65, trapistnega sira 65; grojskega 45, parmazana 150 1 kom. sira 6,10; jajca: 1,55—2; pijača: novo vino 8—11, staro 12—15, pivo 6,50, steklenica piva 3,25, žganje 30; kruh: beli 7, črni 6, žemlje 5,25, dkg 0,50; sadje: jabolka 10; III. 6, suhe sljive 7—8, limona 0,50—1,50, oranža 1—3, fige 160, dateljini 30, mandlji 45, orehi 58, luščeni 30; specariško blago: kava I. 65, II. 40—55, pražena 48—59, sol 3,50—4, poper cel 35, zmet 40—45, paprika 80—100; testenina 13, sladkor 23—24, v krist. 21—22, kockah 23—24, kvas 32,50, skor. pšen. 15, rižev 25, riž 7—12, kis 2, vinski 3, olje namizno 30, bučno 37—40, (litter) spirit 15—16, mlo 18, žito: 1 kg pšenice 3,50, rži 3, ječmena 3, ovs 3, koruza 3,50, proso 4, ajda 4, fižol navaden 5—7, grah 16, leča 14, Moka: »0« 6,50, »2« 6, »4« 5,75, »6« 5, »7« 4,25, prosena kaša 7,50, jecprenj 6,25—7, otrobi 2, koruzna moka 4, koruzni zdrob 3—6, pšen. zdrob 7, ajdova moka 7—8, kaša 7, ržena kava 10, cikorkija 25; krma 1 q 100—125, slama 65—75; kurivo: 1 m³ trdo drvo 200, mehki 175, premog trbovelski 42—45, velenjski 25—30, oglje 1 kg 1,50—2 koks 1—2, petroleja 1 liter 17, bencin 17, karbid 1 kg 6,50, sveče 15, Zelenjave: endivija komad 1—2, glavno zelje 1—3, karfiola 6,25—12,50, peteršili šopek 0,25, zelena 0,25, 1 kg čebule 2,50—3, česen 10, korenje komad 0,25, pesa rdeča komad 0,50, krompir 1 kg 1—1,25, zelje kisto 2,50—3,50, kislja repa 2 Din. V splošnem iste cene kakor cenik od novega leta. Podražanje se pozna pri sladkorju in novih zalozah po 50—1 Din pri kg. Tudi pšenica izkazuje narastek za 25.

— **Stanje hranilnih vlog pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za četrti četrtletje 1923.** Konec meseca decembra 1923 je bilo v Sloveniji 25 okrajnih in občinskih hranilnic in ena društvena, to je Kranjska hranilnica v Ljubljani. Početek četrtletja četrtletja so imele te hranilnice 202.211.630,37 Din vlog, tekom istega četrtletja se je vložilo v hranilnice 30.960.738,01 Din, dočim so bili dvigi nasproti vlogam za 2.296.601,76 Din manjši ter so znašali 28.664.136,25 Din. Konec leta 1923, je imela vseh 26 regulativnih hranilnic 204.508.232,06 Din hranilnih vlog po knjižicah.

— **g. Iz Madžarske industrije.** Madžarska mlinska industrija je bila pred vojno silno velika ter je bilo glede velikosti in ureditve njenih obratov nekaj slinčnega samo v ameriškem Minneapolisu. Največji obrati te industrije so bili osredotočeni v Budimpešti. Časi so se izpremenili. Dežela je izgubila najznamenitejšo površino za proizvodnjo žita in sedaj je vse delovanje zelo znižano in prilagojeno malenkostnim razmeram. Izmed 11 velikih mlinov v Budimpešti jih deluje samo pet do šest z reduciranim obratom, dva mlina sta pretvorjena v tekstilne tvornice in pripravljajo se nadaljne preureditve za drugovrstno industrijo. Težak je položaj tudi za industrijo piva, katera je izgubila večji del svojega razporeda. Tudi v tej industriji se etablirajo v nekaterih obratih, ki so sedaj odvoč, druge industrijske panoge.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 18. febr. Sprejeto ob 13. Devis: London 325,50—328,50, Dunaj 0,10755—0,10925, Pariza 2,21—2,24, Trst 3,265—3,295, Newyork 75,35—76,35. Valute: dolar 74,75.

INOZEMSKA BORZE.

— **Curh.** 18. febr. (Izv.) Današnja borza: Beograd 7,50, Berlin 1,26, Amsterdam 215, Newyork 575,50, London 24,68, Pariz 24,80, Milan 24,85, Praga 16,70, Bukarešta 2,97, Soia 4,30, Dunaj 0,00812. — **Trst.** 18. febr. Beograd 30,40—30,60, Pariza 66,75—67,25, Pariz 100,75—101,25, London 98,85—99, Newyork 23—23,10, Curh 399—401.

Turistika in sport.

OBČNI ZBOR S. K. SLOVAN.

V nedeljo ob 10. dopoldne se je vršil v restavraciji pri »Roži« ob številni udeležbi članov občini zbor S. K. Slovan, ki ga je otvoril predsednik g. Kosem s pozdravnim nagovorom na navzoče člane in zastopnike prijateljskih klubov. Dr. Koprivnik je v imenu L. N. P. pozdravil občini zbor, želeč mu tudi v novem poslovnem letu čim večjega uspeha. Klubu so nadalje čestitali v imenu S. K. Primorje g. Saksida in v imenu LASK g. Zadnek. Predsednik g. Kosem je uvodoma poročal o delovanju kluba v preteklem letu. Aktivno delovanje kluba je bilo zelo oteženo in to osobito radi pomanjkanja lastnega prostora. Šele v zadnjem času se je posrečilo dobiti izšče na prostoru Sokola Ljubljana, ki bi kolikor toliko odgovarjalo sportnim zahtevam. Vendar je še tudi to vrašanje pereče, ker izišče še ni rabljeno. Razmerje do L. N. P. in ostalih klubov je bilo korektno in prijateljsko. Klub je v preteklem letu zelo napredoval; ustanovljenih je bilo več novih sekcij, med drugimi tekoatletske, ki je ena prvih v Sloveniji, dalje artistično-veselilne in prosvetne. Predsednik je dalje urajal nedisciplinarnost ki je vladala v klubu in v odboru samemu. Take pojave bo treba korenito izkoreniniti. Tisk g. Bačič je podal tajniško poročilo. Navajal je, da se S. K. Slovan po razgledu zopet približuje višini, ki jo je dosegel 1. 1920/21. V preteklem letu je

klub dosegel zelo lepe in častne uspehe. Odigral je vsega skupaj 20 tekem, čijh score je znašal 48:22 glasovom. Prvo moštvo se je povzpelo na drugo mesto, II. razreda. Moštvo je gostovalo v Varaždinu, Čakovcu in Kranju in odneslo častne rezultate. Dne 1. julija preteklega leta je klub praznoval 10 letnico svojega obstoja. Jubilej je bil praznovan skupno s Češko Obec v Ljubljani. Ob tej priliki se je vršila tudi »kma z varaždinskim klubom »Drava«. Klub šteje 124 rednih in 63 dopolnih članov. Med letom je preminul član g. Prohaska. V znak sožalja so navzoči člani vstali s sedežev. Kot že omenjeno, je klub ustanovil tekoatletsko sekcijo, ki šteje dosedaj 42 članov. Slovanov pro-

svetni odsek je priredil več družabnih večerov. Omeniti je treba tudi prireditve »Sportni karnevali, ki je v gmoitem oziru izborna uspeha. Dalje namerava klub ustanoviti tudi lastno knjižnico in prireditelj znanstvena kulturna in sportna predavanja. V novo leto vstopa klub vsckakor z najboljšimi nadami. Blaginjsko in poročila revizorjev so izostala, ker radi nekaterih še ne uspešnih računov blaginja ni v redu. Za tem so podali svoja poročila o inventarju g. Volkar, o upravi izišč g. Kemperle, o prosvetnem odseku g. Kozinc, nakar so se po razmotritvi raznih aktualnih vprašanj vršile volitve novega odbora, ki se stoji po večini iz dosedanjih odbornikov.

Najnovejša poročila.

KRIZA PASIČEVEGA KABINETA.

— Beograd, 18. februarja. (Izv.)

Razprava o obožbi proti dr. Markoviću ima priti v četrti 21. t. m. na dnevnih red narodne skupščine. Današnja »Politika« počrtava iz vladnih krogov dobljeno informacijo, da namerava ministriški predsednik g. Pašić takoj po sprejetem sporazumu o Reki, in to morada se pred četrtkom, otvoriti krizo svojega kabineta.

Narodna skupščina.

NARODNA SKUPŠČINA.

— Beograd, 18. februarja. (Izv.)

Skupščinski predsednik g. Ljuba Jovanović je danes za 9. uro dopoldne sklicano plenarno sejo otvoril šele ob 9.55 dopoldne. V zbornici so poslanci zbrani v polnem številu. Občinstvo je zasedlo do zadnjega kota vse galerije. V diplomatični loži so navzoči vsi člani diplomatičnega zbora. V kuloojih narodne skupščine je opazati mnogo političnih osebnosti, ki se interesirajo za današnjo razpravo o reškem sporazumu.

Že pred oficijelno otvoritvijo seje so prišli v skupščino vsi člani vlade. Ministriški predsednik g. Pašić in zunanji minister dr. Ninčić sta zasedla svoja sedeža v skupščini. Na zunanjem ministru je opazati sledove bolezn.

Pred prehodom na dnevni red je notranji minister Vujčić podal svojo izjavo k nujni interpelaciji džemfetskih poslancev o incidentih v Južni Srbiji.

V zbornici je ves čas vladalo napeto zanimanje do trenutka, ko je zunanji minister točno ob 10. dopoldne pričel govoriti. Zunanji minister dr. Ninčić je mirno čital svoj na devetih straneh tiskani ekspoze, v katerem je podal točno sliko mednarodnega položaja, ki je diktiral ta sporazum, in je očrtal vse tehtne razloge za sporazum, s katerim naša država pridobiva, ne pa izgublja.

Zunanji minister dr. Ninčić je med drugim uvodoma konstatiral, da se je po sklenjenih mirovnihih pogodbah in svečani izjavi o ustanovitvi Društva narodov pojavila nevarnost za mir in javni red v Evropi. Posamezne države so zato sklenile sporazumne pogodbe, s katerimi naj bi zajamčile mir in red. Sklenjen je bil sporazum Male antante, tako tudi sporazum med Francijo in Češkoslovaško, ki oba spadata v isto kategorijo sporazumov. Vtis prijateljskega pakta med Italijo in našo državo dokazuje, da spada tudi on v to kategorijo mednarodnih pogodb in s katero naša država koraka po poti, da si pridobi ugled in zaupanje v svetu.

Brez sporazuma glede ureditve reškega vprašanja ni bilo mogoče zamisliti sklenjenega sporazuma o prijateljstvu in o prisrčnem skupnem sodelovanju ter da se upostavi obojaki dobrega sosedstva. Zunanji minister je za tem posebno poudarjal okolnost, koliko neprijateljev je motrilo na razvoj naših prilik in čakalo na ugoden moment za pričetek sovražnosti. Rekel je med drugim: Vsi znamo, koliko neprijateljev te naše države je želelo, da bi se naši odnošaji napram Italiji čimbolj poostriili in so v svojih načrtih za zrušitev te države morali priti do sklepa, da so slabi, če ne morejo doseči in omogočiti, da stopi na njih oficijelna Italija z vso svojo močjo.

Zunanji minister je dalje izvajal, da je vlada prišla končno do prepriča-

nja, da nas in Italijo deli reško vprašanje v dva tabora in da povzroča mnogo skrbi tako na eni, kakor tudi na drugi strani. Vedno je obstojala radi reškega vprašanja nevarnost, da more Italija vsak čas storiti kak neprijateljski čin in tudi obratno mi proti njej. Nevarnost konflikta je bila velika.

Zunanji minister je za tem z državnopravnega stališča razmotril reško vprašanje in možnosti njega rešitve. Razvijal je točno svojo teorijo o arbitraži, ki bi event. lahko bila za nas usodopolna in dalje je navajal ves položaj na Reki, ustvarjen v zadnjih šestih letih. Vlada je stala tudi pred aneksijo Reke od strani Italije. Z aneksijo Reke bi bili naši interesi zelo ogroženi in oškodovani in Italija bi vzela v svojo po sest vse reško ozemlje, tako da bi naša država trpela znatno izgubo. Kraljevska vlada si je bila svesta tega kritičnega položaja, ker je vladala negotovost in bi se po aneksiji Reke od strani Italije naš celotni položaj zelo poslabšal ter bi bili naši interesi ogroženi v mednarodnem svetu.

Zunanji minister je v daljšem odstavku nato zavračal očitke Stjepana Radića, češ da je kraljevska vlada izdala življenjske interese hrvaškega naroda. Za velikega mirotvorca in ljubitelja miru ni obstojalo reško vprašanje. Minister je dalje aludiraj na Radićeve izjave, dane italijanskim listom.

Koncem svojega govora je minister kratko reasumiral aktivne in pasivne postavke tega sklenjenega sporazuma, konstatirajoč, da imamo od tega sporazuma velik dobiček, da smo ohranili sebi Baroš, Delto in Bankino, da za 50 let dobimo v našem velik del prisaničja na Reki in da smo poleg tega ohranili naši državi važni zavod Sv. Hilionima v Rimu, da smo dosegli garancijo za pravoslavno cerkev v Trstu in Dalmaciji.

Veliki pomen sporazuma ve vsak pameten politik pravilno oceniti. Samo kratkovidni ljudje morejo trditi, da je ta sporazum slab, ki nam prinese prave sadove še le v bodočnosti. Minister zavrača očitke, da smo ta sporazum sklenili kot slabši. Mi nismo slabi, s slabši se države ne morejo pogajati, od slabšev nikdo ne zahteva prijateljstva in prisrčnega sodelovanja. Naša država se razvija in napreduje. V bodočnosti bomo še močnejši in pravilen je izrek ministrskega predsednika, da »dobri sosed je vreden kot dober brat«.

O intimnem prijateljstvu in prisrčnem sodelovanju je minister kratko izjavil:

Ta politični sporazum, ki ima dvigniti ugled ene in druge stranke, ima zaključiti eno in začeti drugo dobo v življenju naše kraljevine! Minister upa, da si podamo in stisnemo roke ter se odstrani vsa ona atmosfera, ki je ovirala radi Reke mirni razvoj dobrega prijateljstva.

Ministrov govor je vladina večina sprejela z viharim odobravanjem, dočim je opozicija več čas govora ministru živahno ugovarjala in protestirala. Značilno je dalje, da Nemci, kakor so bili objavili, niso prisostvovali današnji razpravi o sporazumu.

Posl. Grisogono (dem) je govoril za zunanjim ministrom. Seja je bila prekinjena ob 12.15. Prihodnja seja je določena na 16. uro popoldne z nadaljevanjem razprave.

Vlada skuša v skupščini doseči ratifikacijo reških konvencij še na današnji popoldanski oz. večerni seji.

To in ono.

SVETNICA.

Iz Padove poročajo, da je uslužbena v otroškem zavodu »Buoni fanciulli« gospodična Lina Salvagnini, ki je veljala dolgo časa med prebivalstvom daleč na okoli za svetnico, katere ozdravila ljudi, kadar zdravniki ne morejo več pomagati, in katere napoveduje bodočnost. Omenjeni zavod je pod duhovskim vodstvom. Za pobožnost Salvagninjevo se je zavzemal posebno magr. Bellincini, ki je ponovno izjavljal, da je nekaj nadnaravnega in izrednega v gospodični Lini. Odločno je odbijal vsako očitje, da bi ona varala in mistificirala javnost. Rekel je med drugim, da so se razne stvari, katere je napovedvala, točno izvršile, kakor je naznaila. Prišli so tudi zdravniki in preiskali gospodično

Lino ter izjavili, da je popolnoma normalna in zdrava. Zadnje čase pa se je kazalo, da je njeno nastopanje pretirano, da laže in da pravi lažni ljudje v nesrečo. Pred kratkim je nasvetovala neki ženi, naj nikar ne jemlje zdravil, katere ji je predpisal zdravnik, marveč naj se zaupa njenemu zdravljenju. Navedena ženska jo je poslušala in čez nekaj dni umrla. Naraščal je počasi odpor proti gospodični Lini, katero so imenovali na kratko »Svetnico«, mrmranje je bilo vedno večje in začelo se je prebavedovati, da je Lina abnormalna, smešana in da neve, kaj govori. Slednjič je morala poseči v to stvar cerkvena oblast, ki je izjavila, da na gospodični Lini ni prav nič nadnaravnega in da naj se ne da nikdo več varati po njej. Nadalje je cerkvena oblast prepovedala vstop duhovni-

kom v otroški azil, ki je prišel izpod duhovskega nadzorstva v roke laikov.

TUTENKHAMNOVO VSTAJENJE.

Kot poročajo iz Luxorja se je odprl sarkofag faraona Tutankamena ob navzočnosti šestnajstih prič, dogodek, ki je že radi tega za arheologe važen, ker so prvič Evropejci odprli nedotaknjeno egiptovsko kraljevo grobnico. Pred 15 meseci je Carter slučajno odkril grobnico. Ko je sedaj ob določenih uri dal znamenje, da se z dvigali odstrani alabasterski pokrov sarkofaga faraona Tutankamena ob navzočnosti razburjenosti. Grobnica je bila električno razsvetljena. Ko je bil pokrov dvignjen je vzel Carter s tresočimi rokmi iz sarkofaga, več krasnih, dobro ohranjenih riuh, ki so okrivale mumijo mnogo imenovanega egiptovskega faraona. Nad glavo mrljca je ležala kraljeva krona s kakimi ornamentii. Mumija je držala v prekrizanih rokah žezlo. Poleg se ležale naravne cvetlice, ki so bile še tako sveže, kot bi bile komaj položene v grob. Prava rakev, ki se odpre šele kasneje, je tri metre dolga in popolnoma okrašena s težkim zlatom. Je dobro ohranjena, samo pri nogi so barve nekoliko obidele.

Po neki brzojavki, dospeli iz Luxorja, so nastale med arheologom Carterjem in egiptovskim ministrom difference, radi česar so dela pri odpiranju grobnice ukonjena.

KOMU PRIPADAJO LJUBAVNA PISMA ZAKONSKO ŽENE?

Galanten sodnik.

To nenavadno vprašanje, ki končno nima nčesar za opraviti s sodiščem, je imelo pred kratkim razrešiti neko a seveda — ameriško sodišče. Tožiteljica je bila Miss Ingram in ljubavna pisma, za katera se je šlo, niso sicer izvirala od njenega moža, pač pa kot je sodnik s pravo ameriško galantnostjo tekom procesa ugotovil, od njenih častilcev izza česa, ko je bila Miss Ingram še deвица. Nje manj nego 124 ljubavnih pism je tvorilo predmet tožbe. Mister Ingram, mož v najboljših letih, je slednja našel med perilom svoje žene in jih kratko malo zaplenil in je svoj ženi obenem po ameriško razložil svoje stališče, da namreč ne trpi, da bi se ona ob čitanju svojih življenjskih spominov naslajala. Uspeh pa ni bil tak, kot ga je pričakoval razjurič toproz. Miss Ingram ga ni obšla okoli vratu, temveč je odšla b kaditu, kjer je zahtevala svoja pisma nazaj. Trdila je, da je namen njenega moža, da bi jo teži z njenimi pismi in ji delal razna očitjanja. Sodnik je v razsodbi odločil, da ima žena prav. Gospod Ingram je moral pisma vrniti in plačati je moral še 50 dolarjev za stroške procesa.

— **Dve operaciji za pomlajenje v Turinu.** Dne 13. tm. sta bili izvršeni v Turinu dve operaciji za pomlajenje po sistemu dr. Voronova. Eden izmed operiranecv je star 60 let in je plačal 16.000 liher za nhalvo krasnega simpanza, ki se nahaja sedaj v zoologičnem vrtu v Rimu. Operaciji je izvršil prof. Marro ob asistenci veterinarja dr. Solara. Obe operaciji sta uspešno napeli.

— **Komunikacija s Marsom.** Meseca avgusta bo Mars na svojem potu najbližji zemlji. Približni se mu hočejo pa tudi učenci v Evropi. Z vrha Jungfrau nameravajo napeljati svetle žarke iz acetilijonov svetilk skupne moči dveh kvintilijonov sveč. V Ameriki pa bodo astronomi opazovali Marsa iz neke rudniške kotline v Chile in mislijo, da bodo mogli tam zabeležiti eventualne znake prebivalstva na Marsu.

— **Tutankamenova mumija.** Iz Luxorja brzojavljajo, da je bila najdena Tutankamenova mumija zaprta v prekrasni pozlačen krsti K otvoritvi je bilo povabilnih mnogo uglednih oseb ali egiptovska vlada je zdnji trenutke pripustila vsop samo nekaterim. Sedaj, ko je mumija razkrita, bo sledila slovesna prireditve, h kateri bodo povabljeni znameniti arheologi.

Darila.

— **Uprava našega lista je prelela za:** Dr. Tavčarjev sklad Din 1000 katere je darovala g. Milka ob prvi obletnici smrti g. dr. Iv. Tavčarja. — Srčna hvala! — **Odbor za Malgalev spomenik v Gustanju** je sprejel slednje nčalene prispevke od gg. nabiralcev: Marija Sirše, Sent Jur ob Taboru, 25 Din; Peter Majdič, Celje, daroval 50 Din; dr. Riko Fur, Ljubljana, 100 Din; Tatjana Obersnelova, Jesenice, 331 D; Ida Pečnikova, Prevalde, 463 Din; Franc Kotnik, Rečica ob Paki, 30 Din. — Pred 13031 Din, sedaj 999 Din, skupaj 14.633 Din

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Poslano.

Na razne govorice in notico v nekem tujaknem časopisu, da sem prodal svoje podjetje, oziroma trdilo nekemu laozemcu, lavilam, da to ni resnica.

Tvrdko, oziroma podjetje nisem nikomur prodal, pač pa sem prevzel od gosp. Stuffa veliko zalogo prvovrstnega inštalacijskega materiala in motorjev v komisijsko prodajo, katero nudim cenjenim odjemalcem po najugodnejših cenah.

Proti raznašalcem neresničnih vesti bodem sodniško postopal.

Leopold Tratnik,

elektrotehnično podjetje v Ljubljani.

Za ta apls uredništvo ne odgovarja.

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“!

Potrl v neizmerni žalosti neznanjemo vsem znancem in sorodnikom prelužno vest o smrti našega ljubega moža, odnosno očeta, sina, brata in svaka, strica, gospoda

Frana Južina

drž. č. 2079

Ki je po dolgi, mukepolni bolezni preminil 16. februarja. Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 19. t. m. ob pol 4. popoldne iz splošne bošnice na pokopališču k Sv. Križu.

Blagopokojnika priporočamo v blagohoten spomin. Ljubljana, dne 18. februarja 1924.

Žalujoča soproga **Angela Južina** roj. Felgl. — Otroci: **Vida, Franci, Milana** — in ostali sorodniki.

Zahvala.

Za izkazano nam sožalje povodom smrti naše ljubljene sestre, gospodične

Lizi Kump

za častitelo spremljevanje in poklonjenje cvetje izrekamo vsem našim prijateljem in znancem.

Posebno se zahvaljujemo g. ravnatelju Ristu in g. tajniku Skrepu ter vsemu hotelskemu osebju Unions, Ljubljana, dne 16. svečana 1924.

Žalujoči ostali.

POZOR PLESALCI!

Perile, kravate, rokavice itd. po znatno znižanih cenah pri

A. Šinkovc nasl. K. Soss, Ljubljana, Mostni trg 10.

NE ZAMUDITE PRILIKE!

Prva gradbena zadruga v Gor. Straži

P. Z. Z. O. Z. — p. Straža

objavlja slavnemu občinstvu svoje delovanje in prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter se izdelujejo tudi načrti in proračuni. Priglasit naj se naslove na Stražo in podružnici Novo mesto in Metlika.

25 letnica

25 letnica „ADLER“ pisalnega stroja.

Te dni praznuje svetovno znani in priljubljeni pisalni stroj tvrdke „Adler“ d. d. Frankfurt a. M. 25-letnico svojega obstoja. 17. svečana 1899 je prvič prišel pisalni stroj te tvrdke na trg. Od tega časa dalje se je razširil po celotni svetu in je najprijaznejši in obče uporabljen pisalni stroj. Po vseh uradih in trgovinah se ga najraje uporablja in je tako postal internacionalna last vseh pisarniških krogov. Po preciznosti in eksaktnosti ga ne prekaša noben drug pisalni stroj.

Zastopnik **lv. Jax in sin**, Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Klaviška delavnica
R. WARBINEK Ljubljana
Kilberova ulica 6.

Popravilam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in cenovno.

Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica
(popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6-1.

urarski pomočnik

samo za najfinejšo delo, kakor tudi izvežban repaser se sprejme za najboljšo plačo **Brada Fussmann**, urarji in zlatarji, Zagreb, Ilica 31.

VELIKA ZALOGA VSEGA
elektrotehničnega materiala
MOTORJEV - SVETILNIK TELEF. - GRADNJE
ELEKTROTRAN - INSTALACIJE
ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
LEOPOLD TRATNIK
LJUBLJANA - SV. PETRA CESTA 25.
NA DEBELI

NIKO MALGAJ
trgovac
MICI MALGAJ
roj. Bizovičar

poročena

Ljubljana VII
dne 17. februarja 1924

Prager Presse

za Jugoslaavo.

Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo 40 — mesečno.
Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

Za odgovore uprave naj se prišle 1 dinar. Plačuje se vneprej.

Kupim

Čebulček in korenjevo seme
kupimo. — Sever & Co., Ljubljana, Wolfova ulica 12.
1263

T-železo

za stekleno streho, 6 kosov po 6 m dolgih in železna okna 5 x 3 m, event. a steklom, kupim. Ponudbe pod Salom/1207 na upravo »Slov. Nar.«

Službe

Železniški uradnik (upokojen) sprejme službo tarifierja ali druga pisarniška dela. — Ponudbe pod Salom/1270 na upravo »Slov. Nar.«

Prodajalka,

pridna in poštena, išče mesto v trgovini z mesnim blagom v Ljubljani ali okolici. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«.

Književodkinja in blagajničarka, zmožna slovenske in nemške korespondence in strojeopisa, s 13letno prakso, išče mesto. — Ponudbe pod Vestna/1276 na upravo »Slov. Naroda«.

Perfektna

stenografinja slovensko-nemška, strojeopisa z mnogoletno prakso, išče službo. Gre tudi za delo. — Ponudbe pod »Mnogoletna praksa/1244 na upravo »Slov. Naroda«.

Šivilja,

spretna, urna in ki ima dober okus, stanujoča v Ljubljani ali okolici — se sprejme v modni trgovini. — Pismene ponudbe s navedbo sposobnosti na poštni predal 38, 1291

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5 —

Razno

Klavirje, harmonije, godala, strune in potrebščine, na drobno in debelo. — M. Mušič, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. 9-92

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem g. Francu Sevarju nobenega denarja posodil. Ljubljana, 15. II. 1924. 1292 **Franc Fajon**.

Vsem cenj. damam v mestu in na deželi se priporoča za izvršitev oblačil, mask in plaščev od priproste do najfinejše izvršitve po zmernih cenah. — Terezija Dolar, Turjaski trg 2/II. 1271

Točilnice.

Točilnice (Schankentischen) za hotele, kavarne, restavracije, buffete itd. — Tovarna hladilnih omar in hladilnih naprav. — Drava, d. d. Maribor. T. 256. — Zahtevajte prospekte! 1274

Družabnik

s kapitalom do Din 200 tisoč se išče za tovarno lesnih izdelkov v svrhu razširjenja. — Kapital zagotovljen v knjižbo na nepremičnine. — Potasnila d. Realiteta posredovalnica — Josip Saje, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 1285

Za dojenčke

priporočajo strokovnjaki samo »Juvenol«-posiljalni prašek; za oslabele otroke samo »Baras«-emulzijo ribjega olja z glicerolom. — Pazite strogo na varstvene znamke »Juvenol« in »Baras« ter odločno namočite. — V zalogi na vseh večjih lekarnah. Glavni zastopstvo za Slovenijo — »Salus« d. d. v Ljubljani 1272

Opekarna

(Ringofen) in gospodarsko poslopje se proda. — Zemlje za 15 let. Cena po dogovoru. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«.

Realiteta posredovalnica Josip Saje, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29 — prodaja: POSESTVO PRI SKOF. JI LOKI: Hiša z gostilno, 10 sob, 3 kuhinje, kleti, dvorišče, vrt, sadonosnik, gostinski inventar, odstop koncesije, Lep položaj. — cena Din 350.000.

POSESTVO PRI LJUBLJANI: Hiša štiri sobe 2 kuhinji, gospodarsko poslopje s šupo, hlevom, drvarnico, vrt 1000 m², sadonosnik 1500 m², njiv in travnikov 7 orolov, gozda 2 orala. Lepa lega, svet dobro obdelan in rodovit, oddaljenost od središča Ljubljane 30 minut. — Cena samo 400.000 Din, plačljivih polovica takoj, ostalek po dogovoru.

POSESTVO V PREDMESTJU LJUBLJANE: Hiša z gostilno, 13 sob, parketi, elektrika, vodovod, kleti, hlevi, mešnica, dvorišče 1000 m², vrt 3000 m². Cena Din 600.000, polovica takoj, ostalek po dogovoru.

VILO NA BLEDO: 8 meblovanih sob s pritliklinami, ledenica, vrt 1200 m² Coln in servitutna pravica do jezera. Elegančno urejena. — Cena z vso opremo Din 300.000 1286

Prodaj delnice
Trgovske banke, Naslov pove upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Sprejme se dijak ali soliden gospod kot sostanovalec na hrano in stanovanje. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«.

Zamenja se
lepo stanovanje s tremi sobami, kuhinjo in kopalnico z vsemi pritliklinami v lepi hiši — s enakim, eventualno manjšim v bližini opere, proti nagradi. — Ugodno za profesorje II. drž. gimnazije. — Pismene ponudbe pod: Zamenjava/1192 na upravo »Slov. Nar.«

Šolari

Trgovski lokal na prometni cesti — se išče za takoj. — Ponudbe pod »Promet/1295 na upravo »Slov. Naroda«.

Veliko skladišče s pisarno v sredini mesta se odda Prostoru za šest vagonov. — Pismene ponudbe pod »Skladišče na: Aloma Company, Ljubljana 1262

Ne premičnine

Hotel v Zagrebu, se 14 soba i dobro idućom restauracijom, 5 godišnjim uknženim ugovorom, prodaje se radi smrtnog slučaja — Sve obavijesti daje Gustav Vukić, gostioničar, Zagreb, Antunovac 8 1247

Hišo ali vilo (enodružinsko) v Ljubljani kupim. Takojšnja velitev. Celotna kupnina v gotovini pri sklepu kupčije. Posredovanje izključeno. Ponudbe pod »Prosto stanovanje/1269 na upravo »Slov. Nar.«

Pisemski papir v kasetah in mapah priporoča NARODNA KNJIGARNA

Manica pravi:
Prinesi pa samo

ker je vonjiv, šin in izdejen, ter ga zato najraje pijem.

Čaj s znamko „Čajna ročka“ se dobiva le v javnih zavirkih s neoplenjeno varnostno znamko „Čajna ročka“ v vseh s lepki označenih trgovinah.

2 lepi sobi za poslovalnico

s centralno kurjavo v palači Pokoininskega zavoda, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, II. nadstr., se oddasta pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe pod: Ljubljana, poštni predal 4.

Najdeno je,

kje se dobe najceneje in najboljše pletenice vseh vrst, kot nogavice, šalji, jumperji i. t. d. — Vsi izdelki so prvotnosti in cene konkurenčne. — Za vsa naročila se priporoča trdka **A. POGACNIK, LJUBLJANA**, Vojvode Mišiča cesta 21, II. nadstr.

Lesna veleindustrija išče žagovodjo in 2 strojnika.

Nastop službe s 1. marcem. — Pismene ponudbe z spricvali je vpslati na upravo Slovenskega Naroda pod šifro Lesna industrija 1291 najkasneje do 31. t. m.

„Erika“
najboljši in najprimernejši pisalni stroj za potovanje.

THE REX CO, LJUBLJANA, Telefon 268. GRADIŠČE 10. Telefon 268

Opalografi v vseh velikostih in opalografične potrebščine vedno v zalogi.

„NARODNA TISKARNA“ v Ljubljani izvaja točno

Naročila sprejema tudi „NARODNA KNJIGARNA“

VIZITKE, KOVERTE IN PISEMSKI PAPIRSPIRMO KAKOR VSAKOVSTNE DRUGE TISKOVINE ITO. TELEFON STEV. 304